

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. július 10.

183. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Híradóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Loibach-palota)

A magyar iskolák

Iskolazárás után, iskolanyitás előtt már az újságírói tradícióhoz tartozik, hogy az iskolaügyekkel foglalkozzék a vezércikk, a gyerekek sorsával, a szülők aggodalmával, a pályaválasztás nehézségeivel s minden más csetlő-botló gonddal, ami ilyenkor redőssé vonja össze a paedagógus homlokokat. De most szinte visszakerülünk e régi nyájas gondok, verőfényes töprengések, derűs aggodalmak után, mert az élet gondja helyett az iskola gondja tört ránk; nem az a nehéz kérdés többé, hogy mibe fogjanak a gyerekek, ha lerázzák magukról az iskola gondjait, hanem az, hogy hol tanulhatnak s tanulhatnak-e egyáltalában. Az iskola kapuk előtt valóóságos ökölvívó versenyekre készülődnék most az elszánt szülők; he kell boxolni az iskolába a gyerekeket, ki kell tágitani a rést, amit az iskolai rendeletek kerítésén mégis fölfedezett a megszorult találékonyosság, hogy a gyerekek bejuthassanak az iskolapadok közé. *Alma mater*, édes anya volt valamikor az iskola, kitarja karjait és kapuit, magára ölelte a drága szöszke haju nebulókat s bevezette őket az áldott-átkozott tudás kertjébe. Most mostoha lett az édesanyából. Rendeletek drótsövényeket vonnak az iskolakapuk elé s a tulbuzgóság még azoknak is megnehezíti a tanulást, akiket a törvény szigorú mértéke *tauglich*-oknak talál. Begyepesednek az iskola felé vezető utak, berozsdásodnak az iskolák kapuinak zárai és iskola nélkül nő fel egy generáció. Nem „hull ki ez a nemzedék az emberiségből”, mint ama bibliai, a gyerek-Krisztussal egykoru?

Pribicevics sötétemlékü iskola-politikája zárta ki először a magyar és német gyerekeket az iskolából. *Pribicevics* azt vallotta és azt vallja: az SHS. királyságban nincs nemzetiség, az SHS. királyságban nincs szükség nemzeti törvényalkotásra sem, mely figyelembe veszi azt, hogy az ország területén százezrei élnek azoknak az *állampolgároknak*, akiknek nemsláv az anyanyelvük s akikhez, míg meg nem tanítják őket az államnyelvre, — amit megtanulni nekik is sürgős és komoly érdekük — csak az anyanyelvükön lehet szólni. Ha érthető nem is volt, a konzekvenciát nem lehet megtagadni *Pribicevics* drákói intézkedéseitől, amelyekkel azt követelte, hogy azok a gyerekek, akik augusztus 31-én még nem tudtak szerbül, szeptember elsején már az államnyelven tudjanak olvasni, írni, számolni és imádkozni. Mégis — *Pribicevics* a

kormány tagja volt még akkor, amikor megszavazták az alkotmányt s *Pribicevics* megalkuvás nélküli támogatója, sőt harcosa volt a kormány alkotmányjavaslatának. Az alkotmány pedig a nemzetiségeknek megadja azt a jogot, hogy iskolákat nyithassanak és iskolákat tarthassanak fenn.

Jól tudjuk, ez a jog a legminimálisabb nemzetiségi programnál is kevesebb. A legszerűebb követelés s a legszükmarkubb teljesítés is tulment azon a határon, mely az *anyanyelven való oktatást* jelöli ki a nemzetiségi nyelv jogának első elismeréseként. S most, amikor a kormány új iskolai törvényjavaslata nyilvánosságra került, mégis azt látjuk, hogy ez a törvényjavaslat ismét el akar venni valamit abból, amit az alkotmány már megadott. Az alkotmány megadja a nemzetiségeknek azt a jogot, hogy középiskolát tarthassanak fenn s az új törvényjavaslat most hatálytalani-

tani akarja az alkotmánynak ezt a rendelkezését.

Ebben a törvényjavaslatban kevesebbet akar nyújtani a kormányzat, mint amennyit a *Pribicevics*-rezsím adott. Ez a törvényjavaslat, mely az alkotmány parancsából született meg, megtagadja világrahozóját: az alkotmányt. Az alkotmány rendelkezéseinek megvédése bizonyára nem a nemzeti kisebbségek feladata. S nekünk magyaroknak, választójog és parlamenti képviselőlet nélkül és a hűtlenség vádja alatt görnyedve vállalnunk kell azt a feladatot is, hogy az alkotmány megsértése ellen sikra szálljunk. Ne vegyék el tőlünk azt, amit az alkotmány megadott. Ne ígérjenek nekünk nemzetiségi törvényt addig, míg nem hajtották végre az alkotmány parancsait. Amit az alkotmány megadott azt nem a nemzetiségeknek adta meg, hanem az országnak. Aki ezt akarja elvenni, a nemzet jogából vesz el.

Rovottmultu köztisztviselők a Vajdaságban

Boskovics Dusán interpellációja a nemzetgyűlés hétfői ülésén

Beogradból jelentik: A parlament hétfő délelőtti ülésén szóba kerültek a vajdasági tisztviselői kinevezések egy, a belügyminiszterhez intézett kérdés kapcsán. *Boskovics* Dusán demokrata képviselő ugyanis azt a kérdést intézte *Vujicsics* belügyminiszterhez, hogy van-e tudomása arról, hogy a *Bánságban* a kormány néhány rovottmultu embert nevezett ki községi bírónak és jegyzőnek.

Névszerint a következő eseteket sorolta fel *Boskovics* Dusán: *Markus* Marko, aki tagja Torontál-Temes megye törvényhatósági bizottságának, régebben hosszabb börtönbüntetésre volt ítélve. Ő már több mint egy éve panaszt emelt ez ellen a belügyminisztérium BBB. osztályán, ennek dacára ma sem mentették fel.

Deliblatra községi bírónak neveztek ki *Pancsevac* Andrást, aki szintén büntetett előéletű.

Seskerinben *Csorogár* Jánost neveztek ki községi bírónak, akinek pedig vendéglője van ugyanabban a községben, ami összeférhetetlen a bírói állással.

Bestrovácon *Popov* Jánost neveztek ki jegyzőnek, aki ellen hivatalos hatalommal való visszaélés, lopás és egyéb bűncselekmények miatt büntügyi vizsgálat van folyamatban.

Pancsevo városi tanácsosnak neveztek ki közvetlenül a választások előtt *Ranisavljevics* Mitát, aki szándékos emberölés büntette miatt vizsgálat alatt áll.

Vujicsics miniszter válaszában rámutatott, hogy *Markus* Markó valóban el volt ugyan ítélve még a

magyar bíróság által négy hónap fogházra és négy évi hivatalvesztésre, de politikai természetű büncselekmény miatt és egyébként is már lejárt a négy éves hivatalvesztési büntetés, tehát nem volt törvényes akadálya kinevezésének.

Pancsevac Andrást több helybeli polgár kérésére neveztek ki bírónak és nincs rá bizonyíték, hogy valóban el lett volna ítélve. — Egyébként ebben az ügyben elrendelte a vizsgálatot.

Csorogár Jánost is a lakosság kérésére neveztek ki bírónak és arról nem volt a felsőbb hatóságának tudomása, hogy emellett vendéglői ipart is folytat. Amikor azonban erről tudomást szereztek, felfüggesztették állásától. (*Boskovics* közbeszól: nem függesztették fel!)

Popov jegyző esetéről már volt szó a parlamentben, ő el is rendelte a felfüggesztését és megindította a vizsgálatot.

Ranisavljevics Mita *pancsevo*i tanácsnok valóban követett el szándékos emberölési kísérletet, csak hogy önvédelemből. Az eset úgy történt, hogy még 1921-ben hivatalba lépése előtt, automobilon *Pancsevo*ról *Jabukára* ment és utközben két német ember megtámadta. Ő revolverlövésével védekezett és támadói közül egyet megsebesített. Később kibékült támadójával és pénzt is adott neki gyógykezelésre. De a német evvel nem elégedett meg és újra pénzt követelt tőle. Mikor *Ranisavljevics* ezt megtadta, felfogták őt szándékos emberölés kísérlete címén.

Boskovics Dusán válaszában hangsúlyozza, hogy nagyjában kielégítő a miniszter válasza. Egyes kijelentéseit azonban helyre akarja igazítani. Így például lehet, hogy a miniszter elrendelte *Csorogár* János fölfüggesztését, de ezt a miniszter közegei még nem hajtották végre. *Ilyesmi a Vajdaságban nagyon gyakran fordul elő.*

Ami *Márkus* ügyét illeti, azt nem politikai okokból ítélte el a magyar bíróság, hanem azért, mert csalást követett el egy szerb leány kárára,

aki ismerte a háború előtti magyar bíróságokat, az tudja, hogy azok nem ítélték a szerbek felett másképpen, mint a magyarok felett.

Márkus 1914 előtti ítélték el, akkor a magyar bíróságok még tárgyilagosan ítélték. A választ különben tudomásul veszi.

Meghosszabbították

a jugoszláv-román védszerződést

A szerződés szövege

Beogradból jelentik: Az SHS. királyság és Románia között megkötött szerződést, amely most lejárt, a két kormány ismét meghosszabbította három évre. A *Politika* hétfői számában közli a szerződés szövegét, amely a következő:

A megszerzett béke fentartására, valamint az 1920. június 4-én *Trianonban* a szövetséges hatalmak és Magyarország és az 1919. november 27-én *Neuillesben* a szövetséges hatalmak és Bulgária között megkötött békeszerződések betartásának biztosítására egyrésztől *Ófelsége* a szerbek, horvátok és szlovének királya, másrésztől *Ófelsége* a román király beleegyeznek abba, hogy védő konvenciót kötnek, amelynek pontjai a következők:

1. Magyarországnak, vagy Bulgáriának, vagy mindkét államnak nem provokált támadása esetén, bármelyik szerződő fél ellen történt az, abból a célból, hogy a trianoni vagy a neuillesi békeszerződések által megteremtett helyzetet áltál megváltoztassák, mindkét fél kötelezi magát a megtámadott segítségére lenni azon a módon, amint azt a második pont írja.

2. Az SHS. királyság és Románia, illetve a két állam szakhatóságai egy katonai konvenciót kötnek, amelyet a legrövidebb időn belül elkészítenek a két állam közötti szerződés biztosítására.

3. A magos szerződő felek egyike sem köthet szövetséget egy harmadik hatalommal a másik szerződő fél beleegyezése vagy meghallgatása nélkül.

4. A békére irányuló törekvések biztosítása érdekében mindkét fél kötelezi magát, hogy minden esetben meg fognak egyezni azon külpolitikai kérdésekben, amelyek Magyarország, illetve Bulgária között fennálló viszonyaikra vonatkoznak.

A szerződést az SHS. állam részéről *Pasics* miniszterelnök és Románia részéről *Take Jonesku*, Románia miniszterelnöke írták alá.

Százmillió pör

az Eszterházy-család ellen

Hogy mentették meg az Eszterházy-vagyont az elkommunizálástól

Budapestről jelentik: Érdekes pörben hoz a napokban ítéletet a budapesti törvényszék. Nemes Ladó István főhadnagy, kaposvári lakos beporolt néhai Eszterházy Miklós herceg örökösait, akiktől körülbelül 100 millió korona értékben követel egy ingatlanrészét vagy ennek megfelelő összeget — buzavaltóban.

A pörnek előzményei a kommun idejére esnek, amikor Nemes Ladó István a több milliárd értékű Eszterházy-vagyont az elközösítés — illetőleg a kizárólagos elől biztonságba helyezésre és az öreg herceget kiszóktatva Ausztriába. A proletárdiktatura idején ugyanis — mint a perirat mondja — Eszterházy Miklós herceg főként Ladó Istvánt, hogy segítse kiszóktatni Ausztriába és legyen segítségére az Eszterházy-vagyon megmentésében. Ladó szívesen vállalkozott a szerepre. Pestről titokban Kelenföldre vitte Eszterházy Miklós herceget, de a pályaudvaron a vörösök figyelmébe és letartóztatta a közismert őshajú magnást, akitől elvette a nála levő kincseket, amelyeket ki akart magával vinni Ausztriába. Ladó ekkor akciósra lépett; előszedett egy régi arcképes igazolványt, amellyel mint vörös detektív igazoltatta magát, átvette a herceget az értéktárgyakkal együtt a vörös őrtől:

— Elviárs maga nem hagyhatja el a posztját — mondotta a vörös őrnök — majd én beszállítom ezt a falatot a népbiztossághoz.

A vörösőr átadta neki a herceget, akivel megkerülték a pályaudvart és egy üres szerelvényben elbújtak. Még az nap sikerült a hercegnek Eszterházyra szöknie, onnan pedig Ausztriába. A szökés után Ladó, akinek a hadügyi népbiztosságnál jó összeköttetései voltak, megkezdte az Eszterházyak családi kincseinek elrejtését. Éjszakánként a drágaköveket, arányakat és egyéb értéktárgya-

kat elszállította a herceg budapesti palotájából ismerőseihez, megbízható ellenforradalmárokhöz. Sok értékes holmit az Eszterházy-család akkori jogügyi tanácsosának, dr. Nagy Emil jelenlegi igazságügyi miniszter kertjében ástak el.

A kommun bukása után a Bécsből hazatérő herceg Nagy Emil és gróf Derasse Ferenc jelenlétében megígérte Ladónak, hogy *„tartalmaul kap kap tőle Dombóvár melletti egy körülbelül 100 holdas birtokrészt, Dombóvárról lakóházat életfogytig haszonélvezetűl és ha korán halna meg, megmarad a haszonélvezet fia javá-*

ra, ennek huszéves életkoráig. A herceg az alkalommal fölkererte jogtanácsosát, hogy a szükséges szerződéseket készítse el. Az irások — a perirat szerint — el is készültek, de aláírásra nem kerülhetett sor, mert a herceg közben meghalt.

Az örökösök készpénzzel akarták Ladó Istvánt kárpótolni, de ő ragaszkodott az öreg herceggel kötött szóbeli megállapodásához. A tárgyalások nem vezettek eredményre és ezért beporolt az örökösöket, herceg Eszterházy Pált, Máriát és Antalt, valamint a még kiskorú László és Bernadotte hercegeket.

Riasztó hírek az adókievetések eredményéről

Kézbcsítették az első határozatokat — Magasak az adók

A subotcai adókievető bizottságok eddigi munkájának eredményéből még csak néhány kivetett adó összege ismeretes, mivel a pénzügyigazgatóság eddig csak egynéhány adózónak küldte meg a kivetésekről szóló értesítést. Ezek az adófizetők is csak azért kapták meg soronkívül az adókievetésről az értesítést, mert ők maguk kérték az ügy gyors elintézését, főként azért, mert ingatlanukat akarják eladni és a telekkönyvi átírás addig nem történhet meg, amíg az eladó nem igazolja, hogy eleget tett adókötelezettségének. Az eddig ismeretes adókievetések ismét nyugtalanító híreket teremtenek az adókievetések méltánytalanságának. Arra következtetnek az első kivetésekből, hogy *lényegesen magasabb összegeket ellopított meg a subotcai pénzügyigazgatóság, mint amire maguk az adókievető bizottságok is gondoltak.* Mivel több olyan eset történt eddig, hogy *a kivetett adó mintegy kétszerese annak az összegnek, amelyet az adókievető bizottság kontemplált,* ezért érthető az az izgalom, ami iparos- és kereskedő-körökben az első adókievetések alapján támadt.

Munkatársunk a magas adókievetések ügyében kérdést intézett Popovics Györgyökhöz, az első adókievetőbizottság elnökéhez arra nézve,

hogyan történhetett meg, hogy a már ismert adókievetések annyival magasabbak a bizottságok által kontemplált összegnél. Popovics György a következőket mondotta:

— Magunk sem tudtuk elképzelni, hogyan lehetséges az, hogy az eddig ismeretes néhány adókievetés közül egy pár annyival magasabb, mint amennyire mi az adótárgyaláson az adatok megállapítása alapján számítottunk. Az első ilyen konkrét eset kapcsán azonnal megvizsgáltam az ügyet és megállapítottam azt, hogy *nem forog fenn olyan ok, amely bármilyen nyugtalanítást indokoltá tenne.* Ugyanis ezideig csak azokat értesítette a pénzügyigazgatóság a kivetett adó összegéről, akik ezt valamely ingatlanuk eladása és telekkönyvi átírása miatt kérték és ezeken az esetekben nemcsak az 1917, 18, 19. és 1920-as évekre vetik ki a különböző adókat, hanem *1921-re és 1922-re is,* hogy így az illetők minden adókötelezettségüknek eleget tegyenek. Ez a két esztendő különbsége okozza azt a lényeges többletet, ami az ilyen adókievetéseknél mutatkozik, azonban *a rendes adókievetéseknél nem kell az ilyen differenciáktól tartani.* Valamivel ugyan a kivetett adó összege mindig magasabb lesz, mint amennyire azt az adókievetőbizottsá-

gok kontemplálják, mert ez a különbség a bizottságok által figyelmen kívül hagyott adópótlékok hozzáadásából származik, azonban ez az összeg már nem olyan jelentékeny, hogy komolyabb többletet alkotta.

Az adókievetőbizottság elnökének nyilatkozata alkalmas arra, hogy megnyugtassa az érdekelteket, akik egyébként az adókievetések számcszerű összegéről csak később foghatnak értesülni, mert az adókievetőbizottságoknak a pénzügyigazgatósággal való megállapodása szerint csak a nyári mezőgazdasági munkálatok befejezése után kezdik meg az adó-értesítések rendszeres kézbesítését.

Két éves gyermek rejtélyes halála

Gondatlanság, vagy gyilkosság?

Szombaton arról értesült a subotcai rendőrség, hogy Bartos Róza tavankuti lakos Ferencz nevű két éves gyermeke beleesett a ház nyitott kutjába, ahol a vízbe fullt. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy a gyermek haláláért kit terhel a felelősség. A nyomozás folyamán hétfőn azt az értesítést kapta a rendőrség, hogy a gyermek nem vigyázatlanság áldozata, hanem *szándékosan dobták be a kutba.* A rendőrség most ebben az irányban folytatja tovább a nyomozást és már eddig is megállapították, hogy *a feljelentésben foglalt vádat több körülmény megerősíti.* Első sorban a kut kávája, ahová a gyermek befulladt, hatvan centiméter magas, míg a gyermek jóval alacsonyabb volt, úgy hogy nem valószínű az, hogy fel tudott volna mászni a kávéra. A kut azonkívül a háztól, ahol Bartos Róza családja lakik, olyan távol van, hogy két éves gyermek nem igen kalandozhat el ilyen messzire, játék közben, anélkül hogy eltűnését a szülők észre ne vették. A rendőrségtől Krsztaforovics detektív Tavankutra megy a nyomozás folytatására, hogy megállapítsa, vajjon fenállhat-e a gyilkosság büntetése.

Kezdet csókolom, kedves barátom

Irla: Karinthy Frigyes

Spanyolországból kapott levelet egyik barátom: üzleti levél volt; hiányos spanyol tudományunkat összeadva, együtt böngésztyük át. Végire érve, legnagyobb meglepetésemre, ezt olvasom az aláíró kézirata fölött: »kezeit csókolja stb., stb.« Barátom, aki járt Spanyolországban, felvilágosított, hogy ott a férfiak egymást írásban és szóval »keztcsókolom«-mal köszöntik; de nem arra a gunyos és macskakörök közé tett, megalázó »keztcsókolom«-ra kell gondolni, amit mostanában Pesten is szoktak mondani egymásnak, férfiak, karikírozva a nőknek szóló udvariasságot, — a spanyol udvariasság komolyan és tisztelettel tartja fenn ezt a formát kizáróan férfiak közti érintkezésre, — a nőket ugyanis így kell üdvözölni: »lábaj előtt fekszem.«

Ezt a leckét távol nyugatról kapjuk, nem kell tehát a barbár és tulhataldott »keleti udvariasság«-ra gondolni, a Vámbéry vendégszerető arabjára, aki házában minden vagyónát felajánlja, a földet csókolgatva bocsátja el kétnapos vendégét, hogy miután átlépte küszöbét, utána-szaladjon és kirabolja. Nyugatról jön a lecke és engem nagyon meghatott és megszügyenített: arra a példátlan udvariasságra és modortalanságra gondoltam, amivel mifelénk tiszteletet egymást a közös nemre ítélt emberi lények ama fele, melyhez tartozni szerencsétlenségem van. Ne érts félre, olvasó (kezdet csókolom, ha férfi vagy és a lábaid előtt fek-

szem, ha nő), nagyon jól tudom én, hogy az udvariasság merő szokás csak, tartalmatlan formula, szavai nincsenek arányban a tisztelettel és megbecsüléssel, amit kifejeznek és hogy a spanyol uriember, ha valakit oly célból keres fel, mert össze akarja szidni, vagy meg akarja pofozni, éppen olyan szórakozott »keztcsókolom«-mal vezeti be ebbeli szándékát, mint ahogy én egy gögös »jónapot!«-tal hagyom faképnél az árdrágitót, miután közöltem vele, hogy becseltem csirkefogónak tartom és már megyek is feljelenteni, hogy rögtön tartóztassák le, tehát legalábbis igen rossz napra számíthat, részemről.

Nem erről van szó. Az udvariasság jelenléte talán nem sokat használ a közérkölcsök épülésének s nem szolgálja közvetlenül a felebaráti szeretet és megbecsülés humanista eszményét, de hogy a hiánya okvetlenül árt ennek az eszmének, vagy legalább is jellemző kísérő tünete az eszme hanyatlásának, azt keservesen tapasztalom úgynevezett közéletünk társadalmi érintkezésén.

Megállapítom: Pesten, különösen az utóbbi években, a férfiak udvariatalanul és tiszteletlenül beszélnek egymással és ez — érzékeny izlésű emberek számára kínos és fájdalmas tünet — egyenesen arányban van azzal a hanyatló és lanyhuló egymást-becsüléssel, ami azért lanyhul és hanyatlik közöttünk, mert akik együtt harcoltak végig ez évek keserves, elviselhetetlen élet-halál-harcát az életért, ebben a harcban meztelenül mutatott meg egymásnak minden alantast, durvát, becsülésre valóban méltatlan ösztönüket. Nem lehetek, nem tudok udvarias lenni valakivel,

akiről pozitív esetekből tudom, hogy gyáva életföltésből, vagy mohó kapzsiságból vesztetre tört vagy tört volna, ha teheti, akiről tudom, hogy kétségbeesett helyzetben élete, vagyona, érdekei megmentése vagy biztosítása céljából százszor megalázta magát, bemocskolta önérzetét, eltúrta a gazdagok udvariasságát és hogy hitelt szerezzen nemlétező vagyonára, udvariatalan volt a szegénnyel, mert eltanulta a parvenü, pökhendi, szemtelen modorát. És kialakul lassanként a küzdő férfiak között a pesti tónus, ez a tiszteletlen, humor nélküli kedélyeskedő, önérzet híján önérzetben nem hívő, konfidens hang, az a szemtelen tekintet, mely mintha mindig azt mondaná: »ugyan ne kertelj, ugyis tudom, mi kellene neked, ugyis tudom, ki vagy«, ez a másikban minden komisztságot feltételező és nyíltan bevalló indiszkrécio, aminek külső etikett-formája a kedélyeskedés ürügye alatt elfogadott és eltúrt modortalan megszólítás, tiszteletlen közeledés: a pesti »szellemes« hang, hogy aszongya: »na, szervusz, mennyivel lehetne segíteni rajtad?« »na, mi van tata?«, »dehogynem, már volt pechem magához«, »jónapot, bácsi«, »hé, hallja maga, izé«; röviden, az a hamis felfogás, hogy az valami hetyke és férfias dolog, ha a férfiak minél gorombábbak egymással és hogy az udvariasság csak nőkkel szemben tartozik a jó modorhoz.

Ez a felfogás merőben hamis és a legnagyobb műveletlenségre vall. Nem akarom az »udvariasság« szó fogalmát és fejlődéstani lényegét magyarázni: csak emlékeztetem rá azt, aki elfelejtette, hogy eredetileg a férfiak közti érintkezésben derűhöz ki- szükségesége, a nőkultura csak ké-

sőbb vette át: hogy még rokonszavát, az »udvarlás«-t is a férfialkodóra vonatkozó szótárból vettük kölcsön a nőhódítás művészetének megjelölésére. Egyre mindenesetre szeretném figyelmeztetni azokat a »férfias« férfiakat, akik azt hiszik, hogy csak nőikkel szemben kell udvariasnak lenni. Olyan társadalomban, amelynek nem általános, minden emberi érintkezésre vonatkozó szükséglete az udvarias gyengédség: a speciálisan nőkre vonatkozó udvariasság teljesen eltéveszti eredeti célját; gyöngédség helyett alantast, megalázó nemi érdekkel süllyed, csunya, alamuszi eszközzé a nemi versenyben és a nők szemében nem hogy nem emeli, de leszállítja a férfiak becsületét. A nőknek van annyi eszük, hogy az olyan férfiban, aki férfiakal goromba és pökhendi, velük szemben pedig rajongóan udvarias, neaz árvák és özvegyek, a »gyengébb nem« védelmező lovagját, a »valódi férfit« lássák, hanem felismerjék a nemi nyomorúságban csúnyán megalázódó szerelmi éhenkórászt, aki durva és közönséges természetét rejtgeti előttük, hogy meg nem érdemelt alamizsnához jusson. A pesti nők férfiakal szemben való közismert elbűvölő neveltségének és hetykeségének egyik főoka, hogy nem becsülik a férfiakat, mert azt látják, hogy azok nem becsülik egymást, ez azonban ne aggaszon téged, édes férfi-olvasóm. A valódi nő, a finom nő, akiért rajongani, akihez udvariasnak lenni érdemes, akinek »lábaj előtt fekszel« te is, meg én is, férfiolvasóm, kezdet csókolom, nem fogadja el, nem veszi komolyan annak a férfinak udvariasságát, aki led és velem nem udvarias.

Az olaszok

katonai erővel akarják Fiumét annektálni

Uj feltételeket kínálnak az SHS. királyságnak

Susákról jelentik: Szombaton újabb olasz vonatok érkeztek Fiuméba teljes hadi felszereléssel. Az olasz katonai parancsnokság a határőrséget a jugoszlávai határ mentén megerősítette. A városban rendkívül izgatott a hangulat. Az olasz katonák letépték Fiume címereit és helyükbe az olasz állami címet tették fel.

Fascista körökben azt tartják, hogy az olasz hadsereg főparancsnoksága Mussolinivel nem egyezik meg abban a kérdésben, hogy a fiumei kérdést békés uton oldják meg, hanem ehelyett katonai akcióval akarja Fiumét annektálni.

Az olasz sajtó szerint az SHS. királyság megkapja az öblöt és a Baross kikötőt, ha lemond a fiumei kikötő és a vasutállomás szabad használatáról.

Susák környékén nagy a nyugtalanság, Fiumében pedig valóságos pánik uralkodik a lakosság körében.

Anglia

a hágai döntőbíráshoz fordul a német birodalom vagyonának lefoglalása ügyében

Kedden dönt az angol kormány a német válasz tekintetében

Az angol kormány kedden véghatározatot fog hozni a német jóvátétel kérdésében és ekkor fog eldölni, hogy Nagybritannia követi-e Franciaországot a Poincaré által megszabott uton, vagy pedig szövetségeseitől függetlenül, külön eszközökkel akar-e megoldást találni a német problémában.

Londoni jelentések szerint elsősorban arról fog a brit kormány dönteni, hogy mikor és milyen módon válaszoljanak a német memorandumra. Másodsorban, hogy milyen eljárással állapítsák meg Németország fizetőképességét a nemzetközi szakértőbizottság útján. Harmadszor: felhatalmazzák-e Bradburyt, hogy a jóvátételi bizottságban hivatalos magyarázatot kérjen a versaillesi szerződésben foglalt, Németországgal szemben megállapított esetleges külön-akció pontjairól. Negyedszer: ha a jóvátételi bizottságban e kérdésben ellentétek merülnének fel, felhívják-e a hágai döntőbíráshoz fordulást a versaillesi szerződés 248-ik szakaszának interpretálására, amely szerint a szövetséges hatalmaknak közös jelzodlogjuk van a német állam egész aktivumára.

»Nem biztos a béke«

Párisból jelentik: Pascal születésének évfordulóján Millerand elnök ünnepi beszédet tartott, amelyen többek között a következőket mondotta:

— A csatáknak vége, de a béke nem biztos, mert Franciaországot család fufanggal meg akarják fosztani a győzelem gyümölcseitől. Franciaországnak, éppugy, mint a háborúban, most is egy negyedórával tovább kell bírnia türelmével, mint ellenségei.

A pápa békéltető akciója Rómából jelentik: A pápa Németország képviselőjével szemben sajtó-

nyilatkozatát tejezte ki a Ruhr-vidéki merényleteken és Németországot felszólította, hogy csatlakozzék a sajtónyilatkozat eme kifejezéséhez. A pápa a duisburgi vasúti merénylet után Párisban és Brüsszelben kifejezte azt a reményét, hogy Franciaország

és Belgium nem fognak olyan intézkedéseket tenni, amelyek alkalmassá volnának arra, hogy a kedélyek izgalma még jobban fokozzák, mert ez fájdalmas és előre nem láthatóan súlyos következményeket vonhatna maga után.

Egységspárti képviselők az ekrazit-ügy eltussolása ellen

A magyar szociáldemokraták tiltakoznak az internálás reformja ellen

Budapestről jelentik: Politikai körökben különös érdeklődést keltett az a hír, hogy egy egységspárti képviselő a Kovács-testvérek ügyében tiszta helyzetet akar teremteni. Mára azután kiderült, hogy Wild József és néhány kormánypárti képviselő nézi különös aggodalommal azt az eljárást, amelyet a Kovács-testvérek nagyszabású bűnügyében a kormány folytat és nem akarnak belenyugodni abba, hogy a szokásos módon ezuttal is »elkenjék« az ügyet. Előreláthatóan magában az egységes pártban is súlyos helyzetet teremthet ez az ügy. Parlamenti körökben ugyanis olyan hírek terjedtek el, hogy a Kovács-testvérek ügyeinek tisztázása sok — eddig ismeretlen — akadályokba ütközik. Valószínűnek tartják, hogy ezek az előre nem látott akadályok tették lehetővé azt, hogy a Kovács-testvérek ekrazitos társaságának nagyrésze szabadlábra jutott és az ügyészség nem föllebbezte meg, mint ilyen-

kor szokásos, a vizsgálóbíró végzése Wild interpellációra készült ebben a kérdésben és meglepetésszerűen színvallásra kényszerítette volna a kormányt a titkos szervezetek dolgában. A belügyminiszter és az igazságügyminiszter azonban leszerelték Wild József akcióját. Wild azonban »figyelő állásban« maradt és föltétlenül tisztázandónak tartja a Kovács-testvérek bűnügyének egész komplexumát.

A magyar napipolitika másik útközpontra az internálás reformja. A szociáldemokraták ugyanis Nagy Emil tervezett igazságügyi reformjaival kapcsolatban haragra készülnek. Az a véleményük ugyanis, hogy az internálótábor börtönnel cserélné föl a büntetőjog reformja és ezért küzdeni akarnak az ellen, hogy ilyen kérdésben, mint a büntetőjog strukturájának megreformálása, ugyszólván néhány nap alatt alkosson törvényt az igazságügyminiszter.

A klerikálisok csak ősszel döntenek a passzivitás kérdésében

Az Urjuna merényletet tervezett Korosec ellen — A celjei gyűlés határozatai — Viharok a parlamentben

A klerikálispárt vasárnapi celljei nagygyűléséről érkező részletes jelentések szerint a gyűlés határozata nem vitte sokkal közelebb a politikai helyzetet a megoldáshoz. A nagygyűlésen — mint hétfő déli számunkban röviden jelentettük már — elhalasztották a passzivitásról való döntést. A klerikálispárt főbizottságának az ülésén a párt a következő határozatot hozta:

1. A szlovén néppárt meghallgatta Korosec dr. pártelnök jelentését a jelenlegi politikai helyzetéről és minden oldalról való megvitatás után egyhangulag azon a véleményen van, hogy a jugoszláv klub további magatartásáról a parlament őszi ülészaka előtt döntenek. Ez alatt az idő alatt a képviselők tartanak fenn állandó érintkezést választóikkal, hogy a döntő határozatot valóban a nép akaratából hozhassák meg.

2. A párt elhatározza, hogy minden előkészületet meg tesz a párt bizalmi testületének konferenciájára.

3. A vita folyamán megállapítást nyert, hogy a kormány a zagrebi megegyezést figyelmen kívül hagyja, továbbá, hogy a népet súlyos adókkal terhelik nem egyenlő alapon. Megállapítja a párt azt is, hogy az ország új területeit gazdaságilag elnyomják. Boszniában üldözik a mohamedán lakosságot és a kormány mindenütt erőszakos intézkedéseket fogantat, különösen a horvátok ellen. Eltérít végül a párt a beogradi lapok hangját is, amellyel a blokkról írnak.

Mindezek a jelenségek nem használják a megegyezés ügyének, amely eddig a szlovén népképviselői politikájának az alapja volt. A párt bizalommal van a parlamenti klub iránt és kéri, hogy folytassa Szlovénia önkormányzata érdekében munkáját.

A »Novosti« ljubljanaei értesítése szerint az ottani Urjuna merényletet

akart elkövetni Korosec ellen, akit ezért több detektiv kísért Celjére és a nagygyűlés alatt is nagyszámu rendőrség és sok rendőrtiszt ügyelt a rendfenntartásra, úgy, hogy sikerült a gyűlést incidens nélkül befejezni.

Interpellációk a parlamentben

Beogradból jelentik: A parlament nyolc napi szünet után, hétfőn délelőtt összeült. A napirend előtt a miniszterek válaszoltak az elhangzott interpellációkra. Vuicsics belügyminiszter elsősorban Boskovic demokrata kérdésére válaszolt, aki a vajdasági tisztviselői kinevezések ügyében interpellált. A válasz után — amelyet lapunk más helyén közlünk — Spahonak felelt a belügyminiszter a boszniai és hercegovinai községi választások elhalasztásáról. A beszédet a muzulmánok nagy lármával és elégedetlenséggel fogadták, bár Vuicsics megígérte, hogy a községi választásokat Boszniában hamarosan meg fogják ejteni.

Spaho rövid beszédben reflektált a belügyminiszter válaszára, amely után Vuicsics Szalih Belicsnek válaszolt, aki a muzulmán lakosságtól megvont fegyverviselési engedélyek ügyét tette szóvá. A miniszter beszédét a muzulmán képviselők éles közbeszólásokkal kísérték és több ízben olyan lármát csaptak, hogy az elnöknek kellett közbelépni. Amikor azonban az elnök közbelépés sem használt és a zaj tovább tartott, az ülést tíz percre felfüggesztették.

Szünet után a láрма folytatódott mindaddig, míg Vuicsics be nem fejezte beszédét. A napirenden hét bizottság megválasztása szerepelt. Az elnök a listák elkészítésére szünetet adott, hogy a pártok szünet alatt megegyezéssel közös listákban megállapodhassanak. A tárgyalások a pártok megbízottjai között oly hosszúra nyultak, hogy az idő előreha-

ladása miatt az ülést berekesztették és a napirend tárgyalását a keddi ülésre halasztották.

A törvényhozó bizottság ülése

A parlamenti bizottságok közül a hétfői napon egyedül a törvényhozó bizottság tartott ülést. A tisztviselő-törvény részletes vitája ez alkalommal a 9-ik szakaszra terjedt ki, amely a tisztviselők nyugdíjáról intézkedik. A bizottság hosszú vita után a szakaszt kisebb módosításokkal elfogadta.

Pánszláv néppárt

Beogradból jelentik. Korosec a celjei gyűlés után nem tér vissza Beogradba, hanem Csehszlovákiába megy — Karlsbadra. Hír szerint utjának politikai jellege van és összefügg egy pánszláv néppárt alapításával — egységes programmal és egységes taktikával. A párt alapításának eszméjét csehszlovák részről vetették fel, a csehszlovák klerikálisok, akik azt szeretnék, hogy éppugy, mint ők Csehszlovákiában, a klerikálisok Jugoszláviában is vegyenek részt a kormányban.

A szubotici Neven Zagrebben

Radics bankettet adott tiszteletére

Megírta a Bácsmegyei Napló, hogy a subotici Neven dalegyesületet Zagrebben a Radics-párt nagy szimpátiával fogadta és tiszteletükre a horvát egyesületek valamennyien megjelentek az állomáson. Mint Zagrebból jelentik — szombaton a subotici dalárdisták a horvát Szokol-egyesület kerthelyiségében rendeztek koncertet, amelyen több ezer ember vett részt, köztük a horvát blokk vezetői. Vasárnap Radics István bankettet adott a Neven tiszteletére, amely alkalommal több felköszöntő hangzott el a horvát-bunyevác testvérbarátságra. Vasárnap délután a horvát parasztpárt tagjai a Nevennel együtt kivonultak Szarcevic sírjához, ahol Radics rövid beszédet mondott. A sárnál a Neven egyik tagja is beszélt, tisztelettel emlékezvén a horvát népkulturájáról.

A beogradi politikai körök Radicséknak a bunyevác dalárdával való barátkozását nagy idegességgel szemlélik.

Főiskolai hallgatók uccai bojáranya Budapesten

Budapestről jelentik: Vasárnap este kilenc óra után a dunaparti korzón ebredő főiskolai hallgatók szégyenletes bojárnyt és verekedést rendezett. A népes korzón a csendesen sétáló publikum soraiban feltűnt egy csomó ugynevezett tányersapkás fiatalember. Tizenkilenc ilyen fiatalember meglehetősen zajjal, kiabálással, kihívó modorral ment végig néhányszor a Dunaparton, majd megtámadták három-négy szembejövő, nyugodtan sétáló fiatalembert, akiknek elállták útját és »piszkos zsidók« valamint ehhez hasonló becsmérlő kifejezéssel illették őket.

A megtámadottak nem túrték szólanul a tányersapkások sértegetésit és tiltakoztak az ellen, hogy őket békés sétájukban megzavarják, sőt sértegetés is. A tizenkilenc diák, mintha csak azt várta volna, hogy a fiatal emberek reagáljanak kiabálásukra, rögtön nekiesett a három-négy fiatalembernek.

Nagy verekedés támadt, mert a megtámadottak sem hagyták magukat és erőlesen védekeztek. Közben természetesen nagy néptömeg vette körül a verekedő csoportot, rendőr azonban csak nagy későn jelentkezett a helyszínen és akkor is olyan lassan végezte a tányersapkások igazoltatását, hogy azok nagy részének kényelmesen ideje volt a tömegben észrevétlenül elszéledni. Az összegyűlt tömeg csak nagysokára oszlott szét, mert közben két pártiraoszlott s majdnem újabb verekedésre került a sor.

A göteborgi világiállítás

Magyar, cseh, román és jugoszláv újságírók Svédországban

Göteborg, július elején.

Nagyszabású kiállítás keretében mutatják be most Göteborgban a svéd nemzet sokféle rátermettségét és tudását a nagyvilágnak. A kiállítás megnyitására harmincegy különböző országból jött újságíró találkoztak. Már egymagában ez a tény is bizonyítja annak, hogy milyen kiváló nagymesterei a svédek a rendezésnek. Argentínától Uruguayig képviselve van itt minden civilizált ország sajtójának egy-két lapja vagy hírszolgálati szerve. Itt látjuk az afrikai Fokföld, valamint Brazília, az Amerikai Egyesült Államok, Chile, Columbia, Mexikó, Kanada, Portugália, Spanyolország, Belgium, Hollandia, Dánia, Norvégia, Finnország, Észtország, Lengyelország, Csehország, Ausztria, Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Görögország, stb. egy vagy több napilapjának vagy hírszerző ügynökségének kiküldött tudósítóját.

A mai Göteborg 200.000 lakosú, fejlett iparral bíró kereskedelmi város. A belváros kivételével az angol stílusban épített házak előtt mindenütt bájos kertek, a tisztaságtól ragyogó széles utcák pompás fasorok, az egyes városrészek között pedig szebbnél-szebb parkok vannak. A növényzet ezidén a május közepe óta tartó zord időjárás következtében mintegy három héttel maradt vissza fejlődésében. Ezen a vidéken este 9 órakor tűnik csak el mostanában a nap, de még éjjel 11 óra tájt is olyan világosság van, hogy újságot is lehet olvasni az utcán. Az éjszakai sötétség inkább homály és alig tart hajnali 1 óráig. Így kárpótolja a természet az itteni emberekkel a kilenc hónapos, komor sötétséget keltő hosszú télt. Érthető az a nagy öröm, melyet a svédek a napsütés beköszöntével éreznek. Munka után és vasárnap délután valóságos népvánorlás indul meg ilyenkor a sportterek, kirándulóhelyek és nyári házacskák felé. Aki csak teheti, még a családi munkás is, néhány négyzetméteres kertecskét vásárol vagy bérel a város környékén, kis fűvelélt épít magának, befuttatja a bódé oldalfalait folyóvízzel és ott tölti a családjával a nyarat, minden szabad idejét kertecskéje fái és virágai ápolásának szentelve. Itt szórakoznak vasárnap délután a gyermekek, — egyik-másik telepén még körhintá is van — a felnőttek pedig tea mellett éjféli utáni 1 óráig is beszélgetnek, mert a nyár csak néhány hétig tart, hiszen már szeptemberben ismét beköszönt a tél.

A város középső részén van a kiállítás. Ennek csak két csoportja, úgy mint az autómobil, valamint a július 20-án megnyitandó repülő és léghajózási kiállítás nemzetközli, minthogy a jubileumi kiállítás tulajdonképpen célját Svédország kulturájának, kereskedelmének és főként kivitelezési iparának ismertetése képezi. Tulajdonképpen már 1921-re volt tervezve a megnyitás, de az időpontja az akkori európai politikai viszonyok miatt kitolódott. Egy domb lejtőjén és lábánál helyezték el Arvid Bjerke és Siegfried Ericson építészek a kiállítási épületeket. Technikai és művészeti izlés szempontjából cly kiválóan sikerült a kérdés megoldása, hogy az egész világ kiállítás-tervezői tanulhatnának tőlük. Ami különösen szembetűnő, az a méretek összhangja, az a bizonyos dimenziós harmónia, melyet elvéve még a legutóbbi párizsi világiállítás is hiába kerestünk. Igaz, hogy segítségükre volt a domb lejtője is. Óriási épületek emelkednek itt a magasba és mégis minden fa a helyén maradt, sőt gyönyört keltő virágok, a hollandiaktól ajándékul kapott piros tulipánok ezrei, színpompás elrendezésű árvácskák és magnoliaszobrocskák emelik a kellemes hatást. A legnagyobb súlyt az exportipar csarnokának elhelyezésére fektették. Ez a hatalmas csarnok kiterjedés tekintetében egymagában másfélszer nagyobb a budapesti Iparcsarnoknál és a közlekedés számára mindenütt olyan széles folyosókkal, közökkel és átjárókkal bír, hogy tolongás alig keletkezhetik és ami nagyon fontos: minden kiállítási tárgy teljes háttal állhat. Az exportkiállítás hét nagy csoportban látható és fel-

leleli Svédország nagyfejlettségű vas-, fém- és gépiparát, a bőr- és gummiipart, a textil- és ruházati ipart, az éllmiseripart, a vegyi ipart, a kőcement-, agyag- és üvegipart és végül az erdőgazdaságot és a fa-, papir- és grafikai ipart. Legkiválóbbak a svédek talán a golyócsapágyak gyártása és az elektrotechnikai ipar terén, de minden egyéb iparáguk is a legmagasabb fokon áll, dacára annak, hogy az ország fával pótolja a szenet, a gyárak pedig angol löszönet csupán elkerülhetetlen szükség esetében használnak. V. Gusztáv svéd király személyében nyitotta meg a mezőgazdasági

kiállítás, amely körülbelül akkora területet vesz igénybe, mint a Tattersall udvarával. A megnyitáshoz a helyi katonaság lovas mutatóváltó képezték a tömeg számára a legnagyobb érdekességet. Igen magas fejlettségről tesz tanulságot a got a tenyészkiállítás. A király polgári ruhában jelent meg és cilinderét emelgetve köszöntötte meg a közönségnek az üdvözlést. Mindjárt meg is kezdte a zsűri által megítélt díjak kiosztását, minden egyes nyertesnek személyesen nyújtva át a díjat. Ahányszor ez történt, annyi kézfogás és annyiszor emelt kalapot a 65 éves népszerű király a díjnyertes előtt.

A magyar miniszterelnök válasza a kisanant követeléseire

Bethlen és Rakovszky beszédei Nyiregyházán

Budapestről jelentik: Bethlen István miniszterelnök Rakovszky Iván belügyminiszter, Kállay Tibor pénzügyminiszter és Walkó Lajos kereskedelmiügyi miniszter társaságában vasárnap reggel Nyiregyházára érkezett, hogy résztvegyen a belügyminiszter beszámolóján. Több ezer főnyi hallgatóság jelenlétében kezdte meg délelőtt Rakovszky Iván belügyminiszter, a város nemzetgyűlési képviselője beszámolóját.

— Ma, — mondotta, — amikor a külpolitikai helyzet nehéz akadályokat állít az ország céljainak megvalósulása elé, amikor a belpolitikában sem érjük el a nyugalomnak azt a fokát, amely a nagy eredmények elérését lehetővé tennék, a kormány, amikor beszámol, nem hiavalkozhatik mindig eredményekre, de kell, hogy hivatkozzék a becsületessé szándékra, amely talán nem járt mindig eredménnyel. Beszéljünk először a külpolitikáról. Kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy azok, akikkel szemben a háborút elvesztettük, csak itélkeztek, de igazságot nem szolgáltattak. Belőlünk, legyőzöttekből, több hadisarcot, több anyagi előnyt kiperéselni többé nem lehet. Komoly, megbízható újságban cikk jelent meg arról, hogy a cseh-szlovák köztársaság elnöke bizonyos engedményeket volna hajlandó tenni Magyarországnak abban az esetben, ha Magyarországon előbb helyreállítják a demokratikus uralmat. Legyenek meggyőződve arról, ha valóban komoly ajánlattal jönnek és azt mondják, hogy visszaadják nekünk az elszakított területeket, vagy azt, hogy megszüntetik ezt a politikát, amelyet velünk szemben folytatnak, csak a mostani kormány álljon félre egészen bizonyos, hogy a kormány egy percig sem habozna ezt megtenni, de csak akkor hajlandó ezt megtenni, ha olyan szerződéseket kötötünk, amelyeknek végrehajtására garancia is van. Az aggasztó belpolitikai jelenségek tekintetében először a jobboldali túlzásokkal és túlzókkal foglalkozom. Azt tapasztaltam, hogy ott, ahol ilyen, bizonyos jobboldali atrocitásokat látunk, ezeknek elkövetői, résztvevői tulajdonképpen olyan emberek, akik néhány évvel ezelőtt még a vörös árnyalatúak együttl. Vannak emberek, akik egyszerű kihágásokat, büncselekményeket akarnak elkövetni, azt állítják, hogy politikai célból teszik. Rosszul cselekszik, aki hajlandó ezeknek amnesztiát kérni csak azért, mert politikára hivatkoznak. A jobboldali túlzásokkal szemben ott látjuk a baloldali túlzásokat is. A szociáldemokrata párt és a polgári ellenzék fennhangosan hangoztatja, hogy semmi köze a kommunizmushoz. Miért tartják fenn az összeköttetést az emigrációval, miért tartják szükségesnek, hogy pártjára álljanak, miért támadják hol burkoltan, hol nem, a rendőrséget, amikor ilyen összeesküvést leleplez. Az új igaz-

ságügyminiszter dolgozik a büntetőtörvénykönyvnek egy olyan reformján, amelynek segítségével minden társadalomellenes törekvés vagy minden, a sajtó terén való állandó kilengés megbüntethető és pedig a független bíróságok útján. Engem azzal vádolnak, hogy mintegy bizonyos kéjérzettel tiltok be egyes lapokat, hogy meggondolás nélkül küldöm az embereket Zalacgerszgerre. Akkor, amikor a büntetőtörvénykönyv és a büntetőperrendtartás megreformálása végre lesz hajtva és a ravaszul bujkálók könnyen fölfedezhetők lesznek, s a bíróság előtt a lehető leggyorsabb idő alatt tárgyalásra kerül bűnügyük, én leszek az első, aki lemondok erről a kivételes hatalomról.

Bethlen beszéde a kisanantról

Ezután Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedett szólásra:

— Ma olyan kort élünk — kezdte beszédét — amelyben mindenki keresi az ország bajainak forrását, kutatja a bajokat és különféle programokat állít föl. Ha a bajokat orvosolni akarjuk, első feltétel mindenképp az, hogy a nemzet visszanyerje lelki egyensúlyát. Elsősorban belpolitikai téren, a társadalmi osztályok és a felekezettek, nemzetiségek között állítsuk helyre a szociális kérdést és az egyetértést. Csak stabil kormány egy munkaképes parlamenttel összhangban lesz képes teljesíteni azokat a súlyos és nehéz feladatokat, amelyek reánk várnak. Szomszédjaink egyik vádjai az, hogy ez a kormány nem képviseli a nemzet akaratát, hogy ebben az országban nincs demokrácia, hogy velünk ennek folytán szóbaállni nem lehet. Egy másik vád ugy hangozik, hogy titkos fegyverkezés folyik és mi ennek révén fenyegetjük szomszédainkat. A harmadik vád pedig az irredentizmus jól ismert vádjai. Ha velünk szemben ilyen vádat emlegetnek, kérdezem, hogy szomszédainknál, például az északi szomszédainknál a népköztársaság népszavazás útján létesült-e? Sőt tovább megyek: azok, akik maguk részéről a békeszerződés előtt az anneksziómentes, hadikárpótlás nélküli békét hirdették, ezek az anneksziót népszavazás útján hajtották-e végre, vagy pedig ellenkezően: amikor mi Párisban a népszavazást kértük ezekre a területekre, nem azt mondták-e, hogy ez fölösleges és visszautasították? Ne hivatkozzék senki olyan érvekre, amelyek tekintetében nem tud jó példával előljárni a maga részéről. Kérdezem azoktól az uraktól, akik ezt a vádat hangoztatják, hogy bár ők az általános választójogot törvénybeiktatták annakidején, egy ugynevezett néptörvénybe, hozzányultak-e ehhez és így kiálták-e az általános választásokat? Némerték saját választójoguk alapján megkérdeznék ezt a népet, mert tudták, hogy ez meg fogja adni a méltó

választ. Én azt mondom, hogy Kelet-Európában és a Balkánon egyáltalában irónia általános választójogról, mint a demokrácia biztosítékául beszélni. Vagy nem irónia-e az, ha látjuk, hogy három és fél millió magyar embert azoknál, akiknél az általános választójog legalább papíron törvénybe van iktatva, kisémmiznek az általános jogok gyakorlásából. De van-e szükség arra, hogy egy ország demokratikus legyen, radikális földreformra? Én azt hiszem, az a földreform, amelyet a szomszéd országokban látunk, nem annyira a szegény népek földhözjuttatását, mint inkább a magyar birtokos osztály letörését célozza. Mi, igenis, józan földreform keresztülvitelének garanciáját szükségesnek tartjuk.

Azt mondják, hogy titkos fegyverkezés folyik és ezzel fenyegetjük szomszédainkat. Valóban ez csak Európa együgyűségére való pályázat. Amikor az utolsó három évben átértük a két királypucst, akkor nem a szomszédok fenyegettek Magyarországot bemasirozással? Határcsúcsok alkalmával pedig mi voltunk-e azok, akik mobilizáltunk? Nekünk 35.000 emberünk van fegyverben, szomszédaink békeállománya 6—700.000 ember, háborus mozgósítás esetén pedig 7 és fél millióra emelhető fel. A mi békebeli hadseregünk nincs felszerelve még azokkal a fegyverekkel sem, amelyeket a trianoni szerződés biztosít. Eppen így állunk az irredentizmus vádjával is. Minden meggondolatlan szóval, fölösleges gesztussal, irredenta kijelentéssel, amely mögött a kiáltó többet sejt, mint aminek valóban látszik, azoknak ártunk, akik a határon túl maradtak. Én, mint a felelős magyar kormány elnöke, semmitől ilyen meggondulást, amely Középeurópa békéjét fenyegetné, éppen magyar szempontból nem tűrnék és nem fogok tűnni. Ebben a tekintetben garanciát adhatok az egész nemzetnek, de a külföldnek is. Még két kérdéstről szeretnék beszélni. Az egyik a földreform kérdése, a másik a mezőgazdasági hitel.

A belső gazdasági helyzettel foglalkozva Bethlen a következőket mondotta:

Minden kétségen felül áll, hogy mi egy nagy és súlyos hitelkriszisen élünk. Azonban senki sem bolond többé kölcsönadni tisztán azért, hogy egypár hónap múlva miut kevesebb értékű pénzt kapja vissza. Oda kell törekednünk, hogy a szövetkezet révén a kisbirtokostársadalom, továbbá a közép- és nagybirtokostársadalom, egy a buzakövtények kibocsátása révén a termelést fejlesszük.

Végül Kállay Tibor pénzügyminiszter mondott rövid beszédet, amelyben annak a reményének adott kifejezést, hogy a jó termés eredmény a magyar valutát meg fogja javítani.

Megalakult

a suboticei iparosok betegsegélyző egyesülete

A suboticei Ipartestület hétfőn délután taggyűlést tartott, amelyen elhatározták a régóta tervezett iparos önszegélyző és betegsegélyző egyesület megalakítását. A taggyűlés elfogadta a betegsegélyző egyesület alapszabályait és tiztagu bizottságot küldött ki a betegsegélyző igazgatóságának jelölésére. A bizottság az összeállítandó igazgatósági névsort a betegsegélyző egyesületnek július 23-ikára egybehívott alakuló közgyűlése elé fogja terjeszteni.

Az alapszabályok értelmében az új betegsegélyző egyesületnek tagja lehet minden, Subotica város bel- és külterületén működő önálló iparos. Rendes tagok 25 dinár beiratási díjat és napi egy dinár tagdíjat, alapítótagok egy-szersmindenkorra ezer dinért, pártolótagok évente 100 dinárt fizetnek. Az egyesület a tagok és családjaik számára 16 héten át ingyenyógyszert és orvost,

továbbá heti 150 dinár táppénzt biztosít. Az egyesület céljait tüzte ki továbbá tagjai számára üdülőtelepek és szanatóriumok létesítését.

A iparos-betegsegélyző alapítói erősen bíznak az egyesület működésének sikerében, annál is inkább, mert Suboticán jelenleg 3500 iparos van, akik majdnem kivétel nélkül be fognak lépni az egyesületbe.

HIREK

BUKAREST

Kelet Párisának vallja magát, de sehogyan se illik rá ez a nagy, nemes név, Bukarest nemcsak földrajzilag, de műveltség, gondolkodás és mentalitás tekintetében is nagyon messze esik Páris-tól. Nehány felületes színfolt, egypár kacérkodó külsőség emlékeztet csak Genovéva szent és nagyszerű városára, azontul Balkán jön és primitív piszok, mely csak Keletre emlékeztet, de nem Párisra.

A francia szellemsziporkázás, a finom francia élni tudás teljesen ismeretlen Bukarestben. A nők — a szelidbajszu román nők — festik magukat még étkezés közben is. Ha lekopik ajkuk karminja, előveszik kezítükrüket meg festőpálcikájukat és újból megfestik magukat. Vannak, akik nem restek minden fogás után kijavítani a kopott, szinehagyott szájat. Ez azonban még nem Páris, ahol a festés különben sem oly általános és kötelelesszerű, ahogy azt erre Keleten hiszik. Az se Páris még, hogy este eszik a levest és délelőtt dezsónéznek sok, erős alkohollal. De hol van Páris vonzó összhangja, az a sok-sok szépség, báj, ötlet és történelem, mely minden körül, minden épitési alkotásról és parkrészeletről felénk árad. Hol van Páris eleven életbőlelete és erős katolicizmusa? És legfőképpen: hol van Páris lelke, avagy annak másolata?

Bukarest lustán, izléstelenül, rendszertelenül, mosdatlanul szétterült nagy város, amelyet rendbehozni, megfésülni, nyugatvá tenni már nem igen lehet. A Calea Viktoriein például lompos, törpe, ferdefejű viskók gubbasztanak, mint szutykos cigányanyókák. Egy bácskai falu főuccája is szegyeiné magát mutat. Az egyik uccában lóvasút, a másikban villamos, az egyik villa keresett, erőltetett román stílusú árul el a melléte lévőben a rokokó és reneszánsz vonalait szeme éppen szerencsésen táfálkoznak, a legtöbb épületnél pedig meglátszik, hogy senkiségi törődött vele hová és hogyan épül.

Bukarest nagy város a kultúra, a technika modern jeleivel, de nincsen semmi eredetisége. Csupa francia mimelés, mely sokszor groteszkül és mosolygósan hat. Latinnak vallja magát, de sehol sem érezni az előkéző eredetet, tiltakozik minden szláv hatás ellen, de vallása és szomszédsága markáns szláv vonásokat vegyít a népéletbe, megtagad minden ázsiai és afrikai (cigány) kapcsolatot, pedig ennek jelei lépten-nyomon felbukkannak. Latin eredet! Ez a legérzékenyebb pontja a románoknak és a legfőbb vágyuk az, hogy franciáknak nézzék őket. Ezek után nagyon furesz hangzik az, de mégis le kell írni azt a tapasztalatot, hogy a francia nyelvet nem igen kultiválják ezek a latin ösökké dicsekvő francia mimelők. Kevesen beszélnek s akik beszélnek, azok se beszélnek szépen és szeretettel. Bukarestben a francia nyelvvél az ember majdnem éhen halhat; szállodákban, éttermekben, pályaudvaron, üzletekben jóformán sehol se tudnak franciául, míg törve némétül elég sokan s elég nem szívesen beszélnek. Nagyon sokszor hallani magyarul is. Hiába, Páris mindenképpen messze van; hiába tanulnak az iskolákban annyit franciául, hiába mintáznak le mindent a franciákról, hiába utánoznak üres szolgáltsággal minden francia betűt és mozdulatot, a francia szellemet és izlést sehol sem lehet megtalálni. A nőknél legkevésbé. Bár, mely nagyobb német városban több francia gon-

A betiltott zentai nagymise

A belügyminiszter rendelkezésére akadályozta meg a rendőrség a mise megtartását — Letépték a virágot a feszületről

A hatóság vezetői nincsenek Zentán

Mint hétfői számában megírta a *Bácsmegeyi Napló* vasárnap délelőtt akarta a sentai római katolikus egyház megünnepelni Cyrill és Method ünnepét. *Budanovics* Lajos apostoli adminisztrátor utasítására, a most épülő főtéri nagytemplomban. A rendőrség azonban belügyminisztériumi rendeletre hivatkozással megakadályozta az ünnepi mise megtartását. Ezzel kapcsolatban különböző verziók keringtek a városban, azonban senki sem tudott biztosat a betiltás okairól. Az azonban megállapítható, hogy előzőleg Sentáról értesítették a belügyminisztériumot a készülő istentiszteletről, valószínűleg oly kommentárok kíséretében, amelyek alkalmasak voltak arra, hogy a belügyminisztérium intézkedését megtegye.

Szombaton délután egy óra nyolc perckor *Radikán* belügyminisztériumi osztályfőnök telefonon értesítette Senta város hatóságát, hogy a vasárnapi istentiszteletet a belügyminisztérium betiltja, minek következtében az épülő nagytemplomban nem tartható meg. A telefonon érkező betiltó rendelkezést *Vuics* Szeptovár ipariügyi tanácsnok vette fel, aki értesítette erről a rendőrfőkapitányságot. *Nikolics* György rendőrfőkapitány azonnal intézkedett, hogy a vasárnapi ünnepi misét megakadályozzák. Szombaton délután már rendőrszemek őrizték a templomot és senkit sem engedtek a közelébe. *Gózon* István prépost-plébános, a betiltásról értesítette *Budanovics* apostoli adminisztrátort, aki utasította, hogy csak az erőszaknak engedjen. Vasárnap délelőtt fél 10 órakor indult *Gózon* nagy papi kísérettel a mise megtartására, a templom felé. A főtéren sokezer főnyi tömeg várta az istentisztelet megkezdését.

Orjunistákkal pótolják az elbocsájtott rendőröket

Vasárnap reggel erős rendőrkoron vette körül a templom épületét,

dolat lüktet és jobban, szebben neszélnek franciául, mint »Kelet Páris«-ában.

Bukarest a gazdag, kényelmes románok városa. A jól étkező, alkoholt kedvelő, élvezet, hanyag és gazdag románoké. Csak itt-ott vonul végig néhány soha nem mosdott, lyukas, rongyos katonája, mely eszünkbe juttatja a szegénységet, eszünkbe juttatja azt a borzasztó, ijesztő ellentétet, mely a jólétben nyugtatózó bojár társadalom és a sárban, sötétségben, baromi sorsban röiögő paraszt tömegek között tátong. A fokozott kényelemszeretet azonban nemcsak egy osztálynak, hanem az egész népnek a tulajdonsága. Kedélyes rendtelenség, lusta érzékiség ömlik végig az egész városban, mint valamilyen flamand festő kövércombu aktján, ez azonban nem mondható ellenszenvesnek. Az utcai forgalom zagyva és rendezetlen, de szinte családias, a pályaudvarra mindenki bemehet, jegyellenőrzés, perrenjegy nincsen, mindenki oda száll be és akkor száll be, ahová és amikor akar. Kisebb pályaudvarokon a közönség a sínek között bémészködik, a mozdonyvezető ismerősei pedig tolatás közben felkapaszkodnak a gépre. Talán ez a patriarchális hanyagság lehet a tekintélyes alkoholfogyasztáson kívül a legfőbb oka a mindennapos vasúti szerencsétlenségnek.

Bukarest tagadhatatlanul sokat mutat és ígér a felületes szemlélő szemében. Többet mutat, mint Beograd, de azért sokkal kevesebb eredetiséget, tartalmat és pittereszkéget ad. Bukarest is olyan, mint bármelyik finombajszu leánya: csak az arcbőre gondozott, festett, fehér és vakító.

Szentteleky Kornél

azonban biztonság okáért, hogy a tömeg ne vonulhasson be a templomba, felvonult tiz orjunista is egyenruhában, sötét ruhával, de rékszíjjal. Az orjunistákat dr. *Zagoricza* Iván királyi közjegyző vezette. Az orjunisták a templom bejárata előtt helyezkedtek el. Ugy látszik, hogy a sentai rendőrség orjunistákkal igyekszik pótolni az elbocsájtott husz rendőrt.

Letépték a virágokat a keresztről

Amikor *Gózon* István prépost-plébános megjelent a főtéren, hogy a templomba vonuljon, *Beslics* rendőrkapitány hozzáment és bejelentette, hogy a belügyminiszter rendeletere értelmében meg kell, hogy akadályozza a mise megtartását. Ugyanekkor a rendőrök szétoszlatták a tömeget. A hívők engedtek a karhatalomnak és a legnagyobb rendben oszlottak szét a főtérről. A tumultusban egy szalmakalapos jobb megjelenésű fiatalember, akin nem volt orjunista egyenruha, odaugrott a templom előtti harangláb mellett álló virágokkal feldiszipített kereszthez és letépte róla a virágokat. A kegyeletstörténet pusztító munkát sokan látták.

A hatóság vezetői elutaztak Sentáról

A *Bácsmegeyi Napló* sentai tudósítója felkereste dr. *Knezovic* Milos polgármestert, aki azonban napok óta nem tartózkodik Sentán. Elutazott Sentáról néhány nappal ezelőtt *Bravovics* István helyettes polgármester is. Eszerint a minisztérium rendelkezését *Nikolics* főkapitány hajtotta végre, anélkül, hogy annak végrehajtásáról tárgyalhatott volna előzetesen a város vezetőivel.

Az eset Sentán nagy nyugtalan-ságot keltett a város lakossága körében és kíváncsian várják, hogy milyen fejleményei lesznek még a templomügynek.

— Jugoszláv-bolgár nacionalista egyesület alakult Szófiában. Novisadról jelentik: A »Vidovdan« értesítése szerint dr. *Popov* Iván szófiái ügyvéd megalakította Szófiában a jugoszláv-bolgár nacionalista egyesületet, amelynek az a célja, hogy a jugoszláv-bolgár uniót propagálja. Az egyesülethez csatlakozott a szófiái egyetemi ifjuság és az intellektuellek nagyrésze. *Popov* dr. hír szerint legközelebb Beogradba jön, hogy az itteni köröket is megnyerje az unió eszméjének.

— A magyar devizaközpont igazgatója Suboticára jön rokoni látogatásra. Budapestről jelentik: *Tabakovics* Dusán, a Devizaközpont igazgatója vasárnap több heti szabadságra ment külföldre. Szabadságának egy részét Jugoszláviában, elsősorban Suboticán fogja tölteni *Tabakovics* Dusán, ahová rokoni látogatásba utazik.

— Figyelmeztetés. Neiser (Nád) Adorján biztosítási ügynök a *Bácsmegeyi Napló* szerkesztőségének nem tagja s nem is volt tagja soha. Nevezett sem a lappal, sem a lapot előállító nyomdával, sem a *Bácsmegeyi Napló* kiadóhivatalával semmiféle összeköttetésben nem áll.

— A sentai kereskedők a magas hidvám ellen. Senta város kiszélesített tanácsa legutóbbi közgyűlésén felemelte a sentai vasúti hid vámdíjait. A szokatlanul nagymértékű vámemelést a sentai kereskedők nagy elégedetlenséggel fogadták, fogadták, mert a bánóti oldalról a

magas díjak miatt mecsőkent a baromfi és gabonabehozatal, aminek következtében a piaci árak jelentősen emelkedtek. Valószínű, hogy a kereskedők mozgalmat indítanak a magas hidvám leszállítása érdekében.

— Esztergyósi képviselőt is kommunista agitációval vádolják. Budapestről jelentik: A kommunista szervezkedés ügyében letartóztatták a győri szociáldemokrata párt Petri Jakab és Horváth Sándor nevű vezetőit. Letartóztatásuk előtt napokig figyelték őket és megállapították, hogy Esztergyósi János szociáldemokrata képviselő az egyesület helyiségében mindkettőjükkel hosszasan tárgyalt. Hétfőn délelőtt újabb előállítások történtek, az előállítottak nevét azonban még nem hozták nyilvánosságra. Eddig harminchat letartóztatás történt. A győri szociáldemokrata párt helyiségében három láda nyomtatványt találtak azokból a plakátokból, amelyeket Ujpesten és Csepelen kiragasztottak.

— Becskerek város pénzzükségben. Becskerekéről jelentik: Becskerek város pénzügyi helyzete az utóbbi időben aggasztóan súlyos volt. A pénzügyi adóhivatal pénztárából kifogyott. A pénztár sürgős pénzellátást kér, hogy legalább a kisebb kiutalásokat kifizethesse. *Alexics* Bogoljub becskereki polgármester leutazott Beogradba, hogy a kormánytól a két millió dináros kincstári tartozás folyosítását kieszakozolja.

— Felfedezték a rák új gyógyítási módját. Hamburgi jelentés szerint *Deutschmann* és *Kotzenberg* hamburgi tanároknak sikerült a rák gyógyító szérumát feltalálni. Az eddigi kísérleteknél határozott gyógyulásokat észleltek.

— *Bence* József sorsa. Megirtuk néhány nap előtt, hogy a belimonasztiri hatóságok átadták a magyar hatóságoknak *Bence* József volt bajai rendőrkapitányt, aki azóta, amióta az SHS. csapatok elhagyták Baját, Belimonasztiron él. Az osijeki *Drau* azt a hírt közölte *Bencéről*, hogy a magyarok kivégezték. Ezzel szemben azt jelentik most, hogy *Bencét* átvitték Bajára, ott kihallgatták s azután átszállították a kalocsai törvényszék fogházába. *Bencét* azzal vádolják, hogy része volt a dunapataji vérengzésben.

— A subotical eszperantisták. A subotical eszperantisták összejövetelüket vasárnap délelőtt tiz órakor tartották meg nagy érdeklődés mellett. Elhatározták, hogy az első zabregi országos kongresszusra, melyen a külföldi is képviselve lesz dr. *Salamon* Frigyes ügyvédet és *Presszburger* Józsefet küldik ki. Az egyesület alakításával kapcsolatos előkészítő munkával dr. *Salamon* Frigyes ügyvédet, dr. *Könyv* Lajos tanárt és *Spitzer* Jenő mérnököt bízták meg, akik az egyesületbe való belépéssel vagy más felvilágosításokkal kapcsolatban szívesen állanak bárki rendelkezésére.

— Egy román zeneszerző-baritonista bepörölte Kolozsvárott Sándor Erzsit. Budapestről jelentik: A mult esztendőben *Bosnyák* Zoltán dr. nyugalmazott államtitkár egy magyar származású dr. *Bratán* Miklós kolozsvári baritonista egyfölvonásos operáját fölkérés folytán benyújtotta a budapesti Operaházhoz előadásra végett. A kis opera elkallódott a kultuszminisztériumban és a szerző hiába sürgette érte *Bosnyákot*, — többé nem került elő. Sándor Erzsit az elmult hetekben Kolozsvárott vendégszerepelt s ezt az alkalmat arra használta föl *Bretán*, hogy keresetet indított Sándor Erzsit és férje, *Bosnyák* Zoltán ellen kártérítés címén. A baritonista-muzsikust azt állította, hogy csak az egyetlenegy példánya volt meg az operájának, amelyet *Bosnyák* a kultuszminisztériumon keresztül az Operaháznak átadott. Ez alapon 100.000 lei kártérítést követelt. A pört a kolozsvári törvényszék tárgyalta. Az egyik tanu vallomása szerint azonban az operának másik példánya a szerző birtokában van, A bíróság elutasította a fölperest.

SPORT

Varga és Radvány győztek
Göteborgban

A göteborgi birkózóverseny harmadik napján az egyes súlycsoportok végeredménye má teljesen kialakult. A magyarok eddig két súlyszámban győztek: A nehélysúlyban Radvány Ödön, a nagyközépsúlyban pedig Varga Béla, akik a kiváló finn és dán birkózók konkurenciájában pompás teljesítménnyel szerezték meg az első helyet. Keresztes (magyar), akinek helyezésére szintén számítottak, a harmadik napon a második vereségét szenvedte a finn világbajnoktól, Westlundtól, aki csak pontozással tudta legyőzni és így kiesett a további küzdelemből. A harmadik napon egyébként csak a nehélysúly és a nagyközépsúly küzdelmei fejeződtek be.

Pehelysúly: 1. Radvány Ödön (Magyarország). 2. Filpula (Finnország). 3. Egeberg (Norvégia).

Nagy középsúly: Varga Béla dr. (Magyarország). 2. Vecksten (Finnország). 3. Nielsen (Dánia).

A további súlycsoportok végeredménye most alakult ki.

A göteborgi maratoni futás vasárnap folyt le 40 és fél kilométeres távon. A versenyt a finn Lörstrand nyerte meg. Második a dán Jensen, a harmadik pedig a magyar király lett. A győztes ideje 2 óra 40 p. 59.5. Király 2 óra 48 p. 05 mp. alatt futotta a távot.

Magyar atléták Koppenhágában és Berlinben. A göteborgi versenyek

után két csoportra szakadt a magyar atléták kolóniája. Az egyik csoport Koppenhágában állt starthoz, a másik Berlinben a B. S. C. nemzetközi viadalán versenyzett. A koppenhágai versenyen egyedül Gerő győzött a 100 méteren 11 mp. alatt. Lörensén dán és Zucca olasz előtt. A verseny főszencziója egyébként a Paulen (holland) és Vilán (finn) találkozása volt a 400 méteren, amelyet nagy küzdelem után 49.3 mp.-el Paulen nyert meg. Az 1500 méter a német Peltzer nyerte centiméterekkel az olasz Ferrario előtt 4 p. 02.2 jével. — Berlinben a magyar atléták sorozatos győzelmeket arattak. Távulugrást Molnár (687), a magasugrást Gáspár (180), a súlydobást és diszkoszvetést Csejthely nyerte 13.03. illetőleg 4168 eredménnyel. A 100 méteren Houben legyőzte a svájci Imbachot. Houben ideje 11.2 volt.

A magyar vízpoló csapat kikapott Göteborgban. A göteborgi uszónversenyek ötödik napján a magyar vízpoló csapat 7:3 (3:3) arányban vereséget szenvedett Stockholm csapatától. A 4x100 m. sprintstafétában a magyar csapat Stockholm után a második lett, de diszkvalifikálták.

Külföldi futballeredmények Gráz: Rapid—Sturm 3:1. Bécs: W. S. C.—Wacker 3:1 (3:0). Az osztrák kupa döntője. Prága: D. F. C.—Vrsovice 2:1; Union Zizkov—Sportbrüder 2:1. Kassa: Slavia (Prága)—Magyar kombinált 2:0.

— **Ahol olyan a tenger, mintha vérvé változott volna a vize.** Tromsöba érkezett a minap egy fókavadász hajó kapitánya és mint Londonból jelentik, elmondotta ott, hogy utjában rendkívül érdekes tüneményt figyelt meg. Az északi tenger egy helyen olyan volt, mintha vérvé változott volna a vize. Eleinte azt hitték, hogy a fókák vére festette meg a vizet, de azután megállapították, hogy infuzóriák okozták a különös tüneményt, amellyel egyébként már régebben is foglalkoztak a természetudósok. Az infuzóriák milliárdjai árasztották el a szóbanforgó helyen a tengert.

— **A sarkvidék felé. Berlinből** jelentik: A junker-expedíció, amely Amundsen serki repülésének elmaradása ellenére folytatta utját a sarkvidékre, e hét közepén a Spitzbergákra érkezett. Green Harbour-ból érkező jelentés szerint már tudományos foto-repüléseket végeztek, amelyekkel több mint 300 kilométeren át a jégfiordhoz és a Dickson-öbölhöz jutottak el és értékes eredményeket értek el.

Dr. Pollák Lajos orvosi rendelései elutazása miatt augusztus hó 8-ig szünetelnek.

Kabaréltadás a Nemzeti Kertjében. A kiváló orosz és szerb művész-társaság ma, vasárnap és naponta, a Nemzeti-szálloda kertjénél est 9 órai kezdettel ének- és táncelőadásokat rendez. Családi műsor. Vidám jelenetek, ének és tánc. Beléptdíj nincs. A legkellemesebb esti szórakozás. Elsőrangú ételek és italok és pontos kiszolgálásról gondoskodva van.

A **Lehne** könyvek magyar kiadása már megjelent: kötetenként 12 dinárba kerül és megrendelhető **Vig Zsigmond Sándor** könyvesboltjában Subotica.

Chaise-longue takaró, szőnyegek, függönyök és kézimunka ágyterítők. Krausz Ede, Novisad.

Az argentinai köztársaság beográdi konzulátusa közhírré teszi, hogy az Argentinába visszatérni szándékozó kívándorlók részére sem ingyenes kiszállítást nem eszközöl, sem pedig ingyen földet nem ad. A Bácska, Bánát különböző lapjaiban érve vonatkozó megjelent cikkek és közlemények nem felelnek meg a valóságnak.

— **A cukorgyári kettős rablógyilkosság ügye a novisadi tábla előtt.** Novisadról jelentik: A cukorgyári kettős rablógyilkosság, valamint a környéken elkövetett többrendbeli gyilkosságok és rablások tetteseinek ügye kedden délelőtt került tárgyalásra a novisadi ítélőtábla előtt. Az elsőrendű vádlottat annak idején a hecskeréki törvényszék kötélállati halálra ítélte.

— **Korcsmai verekedés Karlovacon.** Novisadról jelentik: Vasárnap délután Karlovacon az ottani nagyvendéglőben tánc közben több legény összeveszett egy lány miatt. Az egyik legény a verekedés hevében késsel szivesszurta **Marko Gyuricát**, aki életveszélyes sérülésével a novisadi közkórházba szállították. A támadó a tumultusban elmenekült.

— **A drágaság Németországban.** Berlinből jelentik: A statisztikai államhivatal jelentése szerint a nagykereskedelmi árak a júniusi árakkal szemben a békebeli 8170-szereséről a békebeli árak 19385-szeresére emelkedtek, ami az áraknak júniushoz viszonyítva 137 százalékos emelkedését jelenti. Július 3-án a nagykereskedelmi árak indexszáma a békebeli index 33.828-szorosára emelkedett. Ebből az importált áruk indexszáma egy hónap alatt a 35.410-ről 47.714-re emelkedett. Az élelmiszerek indexszáma egy hónapon belül 18.730-ról 29.597-re ment föl. Az utolsó héten azonban ezek a számok ugrásszerűen emelkedtek újra.

— **A Szegedi-úti családi dráma.** A Szegedi-úti családi dráma sebesültje, **Takács Mátyné Balogh Gizella**, akit a subotica közkórházban ápolnak, túl van minden veszélyen. Az orvosok véleménye szerint, ha komplikációk nem állnak be, néhány hét múlva gyógyultan hagyhatja el a kórházat. A fiatal asszony közeli fölgyógyulásának híre mindenütt örömet okoz, ahol Takácsné ismerték. Ismerősei és rokonai állítása szerint Takács Mátyné szorgalmas, megbízható asszony volt, aki három évig töltött be bizalmi állást **Piukovits József** gazdaságában s házassága óta is szorgalmas munkával járult hozzá a háztartás terbeihez. A fiatal asszonyról szájrakelt különböző híreket — amelyek a fentiekkel ellenkeznek — **Balogh Gizellának** és családjának rosszakarói és ellenségei terjesztik a családi dráma megtörténte óta, anélkül, hogy azoknak alapjuk volna.

— **Letartóztatás a vonatban.** Novisadról jelentik: Hétfőn délelőtt a Suboticáról Novisadra menő gyorsvonat egyik kocsiszakaszában egy utas — aki Magyarországból jött — feltűnő izgatottan viselkedett és magára vonta a többi utas figyelmét. A vonatban utazó detektívek igazolásra szólították fel az idegent. Ez elővette magyar utlevélét és átnyújtotta azt a detektíveknek, akik az utlevélet szabálytalannak találták és kijelentették, hogy **letartóztatják**. Az utas erre **dühöngeni kezdett** s birokra kelt a detektívekkel. A két detektív csak úgy bírta megfékezni az örlétként dühöngő embert, hogy megkötözték kezét és lábát. Így szállították be a novisadi rendőrségre, ahol még fogva tartják. A rendőrség ez ügyben nem adott felvilágosítást.

— **Megszökött egy fegyenc a novisadi törvényszék fogházából.** Novisadról jelentik: **Petrics Iván** annak idején a novisadi törvényszék hat évi börtönrre ítélte. A rab magaviseletével a fogházban annyira meg voltak elégedve, hogy házimunkákat is végeztek vele a fogház udvarán. Hétfőn délután **Petrics** vizet hordott a törvényszéki elnöknek a törvényszéki épület emeletén levő lakásába és amikor a konyhában nem talált senkit, kinyitotta az ablakon a törvényszék folyosójára, ahonnan elmenekült. Jellemző, hogy rövid időn belül ez már a második eset, hogy egy fegyenc ilyen könnyű szerrel szökhet meg a novisadi törvényszék fogházából.

— **Az ekrazitos bünpör miatt új törvény készül Magyarországon.** Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a Kovács-testvérek és büntársainak ekrazitos bűnügyében a vizsgálóbíró a letartóztatott gyanúsítottaknak több mint a felét szabadlábra helyezte. A vizsgálóbírónak a végzése a főmálló törvényekből merítette indoklását. A ma érvényben levő törvények szerint robbanóanyagoknak vagy bármilyen robbanószernek engedély nélkül való tartása, összegyűjtése vagy beraktározása csak egyszerű kihágást képez, amelyre a törvény, mint legsúlyosabb büntetést, 15 napi elzárást ír elő. Ezért dr. **Nagy Emil** igazságügyminiszter az utóbbi esztendő bombamerényletei és a mostani ekrazitos merénylettery folyamánaképpen sürdős utasítást adott a minisztérium kodifikációs bizottságának, hogy a robbanószernek jogszabályon tartása, összehalmozása esetére új törvényjavaslatot dolgozzon ki, amely az ilyfajta gyilkos anyagoknak zuggazdait súlyos és hosszú évekre terjedő fegyházbüntetéssel sújtja. Ezt a törvényjavaslatot a legkövetkező időben belül a magyar nemzetgyűlés elé terjesztik.

— **Betöréssel és lopással vádolt diák.** Szrbzski-Mitrovicáról jelentik: A mitrovicai törvényszék most tárgyalta **Zsivánovics** kereskedelmi iskolai tanuló bűnügyét, aki betöréssel és lopással vádolt a bíróság előtt. **Zsivánovics** feltörte az iskola irodáját, ahonnan pénz és érettségi blankettákat lopott, néhány nappal később pedig egy mitrovicai kereskedő üzletébe tört be egy társával, ahonnan nagyobb pénzösszeget vittek el. A bíróság **Zsivánovicsot** három évi börtönrre ítélte. **Zsivánovics** a bíróság előtt védekezésül azt hozta föl, hogy ő a **Pribicevics** védelme alatt álló **Orjuna** tagja volt s jogosnak tartotta azt, hogy pénzt szerezzen magának bármilyen módon is.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Sentáról jelentik: **Kocsis Félixné** 44 éves asszony hétfőn délelőtt lakásán zsírzsodával megmérgezte magát. Beszállították a közkórházba. Állapota súlyos.

A szegény tüdőbeteg tisztviselő kisgyermekéi részére **Gáspár József** és neje, **Murska-Sobota**, 80 koronát adományozott.

TÖZSDE

22 13

Novisadi terménytőzsde, július 9. Az irányzat búzában, tengeriben és zabban szilárd, míg lisztben az árak esnek. Három napi forgalom 105 vagon árut tesz ki, főleg tengeriben és búzában. Árak: Bácskai buza 417.50—422.50 dinár, bánáti 410 dinár, tengeri 275—292 dinár, gömb 390 dinár, fehér 315 dinár. Liszt 0-ás 662.50 dinár, 2-es 610 dinár, 5-ös 580 dinár.

Beograd, július 9. London 437.50—436.75, Páris 554—553, Newyork 95.50—95.10, Prága 294—293.50, Szófia 250, Genf 1640—1639, Róma-Milanó 404—403, Berlin 0.041—0.040, Bécs 0.1342—0.1250, Bukarest 46.75—46.25, Budapest 1.15—1.13, Amsterdam 38.

Zagreb, július 9. London 438.50—436, Páris 557.50—552.50, Newyork 96—93, Genf 1642.50—1637.50, Milanó 404—402, Prága 295—292, Berlin 0.040—0.037.50, Bécs 0.135—0.134, Budapest 120—1.02, Bukarest 48.50—47.50, Varsó 0.0925—0.09.

Zürich, július 9. Zárlat: Berlin 0.0022 (0.0028), Budapest 0.0675 (0.0650), Newyork 586.75 (587.50), London 26.75 (26.82), Páris 33.875 (33.85), Milanó 24.75 (24.70), Prága 17.75 (17.50), Beograd 6.15 (6.05), Varsó 0.0050 (0.0050), Szófia 5.90 (5.90), Bécs 0.0083 (0.0082675).

Budapest, július 9. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: **Devizák:** Beograd 91—95, Berlin 4.90—5.70, London 39590—40790, Milanó 365—385, Newyork 8450—8840, Páris 502—522, Prága 263—275, Bécs 12.35—13.35. **Valuták:** Dinár 91—95, Márka 5.40—6.20, Angol font 39610—40810, Lira 365—385, Dollár 8450—8840, Francia frank 507—624, Cseh korona 263—275, Osztrák korona 12.35—13.35.

Értéktőzsde. A háromnapos tőzsdei szünet ingadozó, majd szilárduló magánforgalma után rendkívüli szilárdság mellett indult meg a hétfői tőzsdeforgalom. Nagymennyiségű vásárlási megbízás torlódott össze. A legnagyobb árfolyam-előtöréseket a bányászati és téglagyári értékek piacán jegyezték. A zárlat felé a forgalom továbbra is élénk maradt. Az árfolyamok nagyobb eltolódást nem mutatnak, az irányzat továbbra is bizakodó.

Árfolyamok: Magyar Hitel 200—192000, Osztrák Hitel 80—73000, Ingatlan 75—77000, Kereskedelmi Hitel 50—56000, Leszámitoló 43—41000, Kereskedelmi Bank 430—410000, Beocsini 450—480000, Cement 85—95000, Kohó 260—315000, Ált. Készlet 970—925000, Salgó 290—307000, Szlavónia 46—50000, Naisici 615000—605000, Ganz—Danubius 7.500.000, Schlick 56—59000, Rima 80—91000.

Kainer Vilmos és leánya Aczélné Kainer Ilonka fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy

KAINER VILMOSNÉ
szül. BRAUN BERTA

a legjobb feleség, anyja és nagyanyja f. hó 9-én d. u. fél 3 órakor 60 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 10-én, kedden d. u. 4 órakor lesz a Bogovceva ulica 17 (Kínizsi-utca 432) sz. alatti gyászszobában.

Az elhunytat gyászolják még testvérei: özv. Quitt Bernátné, Braun Lázár, Braun Illés, unokái: György, Márta és Bözsi és a nagyszámú rokonság. (Minden külön értesítés helyett.)

(*) **Roth Olga** kozmetikai intézetében Kr. Alexandra-utca 21. szám alatt, az Angel-Magyar Bank palotájában, félelemetlen, modern szépségápolás, arcberhámlesztás, alkalmatlan hajsziálak, pattanások, szemölcsök, szeplők, májfoltok végleges eltávolítása. Kaphatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehéritő és szeplőkendők stb. 2804

NYILTTÉR.

Hirdetmény.

Az Angol-Magyar Bank R. T., Budapest alaptőkéjét 345 millió koronáról 520 millió koronára emeli fel. Minden 2 drb. régi részvény alapján 1 drb. új kibocsátású részvény vehető át darabonként 5000 magyar korona nettó árfolymon. Az elővételi jog 1923. évi július hó 10-től július hó 18-ig gyakorolható. Egyidejűleg a részvények névértéke a tartalékokból 1000 koronára emeltetik fel. A névérték-felemelés a részvényekre alkalmazandó bélyegzővel tanusítatik.

A részvényeknek Budapestre való küldésével kapcsolatos költségek megkímélése végett a részvények névértékfelemelését tanusító bélyegző alkalmazása és az elővételi jog gyakorlása céljából a fentközölt határidőn belül az alulírott pénztárat pénztáránál is bemutatathatók a régi részvények, ahol az új kibocsátású részvényekért járó összeg is befizetendő.

Közelebbi felvilágosítást alulírott intézet pénztára ad.

Subotica, 1923. július hó.

Az Angol-magyar Bank Rt.

Suboticiai fiókja

5221

Értesítés.

Tisztelt bőrfeldolgozó vevőinket és a t. közönséget ezton értesítjük, hogy Steiner Jenő úr cégünkben barátságos megegyezés útján kivált és üzletünket tovább is

ANDRÁSSY és TÁRSA

cég alatt fogjuk vezetni.

Midőn ezt szives tudomásukra adjuk egyuttal biztosítjuk, hogy úgy mint eddig ezután is a legjobb anyagokat a legjutányosabb áron fogjuk árusítani.

További nb. támogatásukat kérjük és vartisztelettel

Andrássy és Társa

bőrkereskedők.

5227

Értesítjük a t. közönséget és t. vevőinket, hogy Fazekas Mátyas ur cégünkbe belépett és üzletünket

Andrássy és Fazekas

cég alatt fogjuk tovább vezetni. Ezután is igyekezni fogunk szakszerű munka és figyelmes kiszolgálás, valamint jutányos árainkkal t. vevőink bizalmát kiérdemelni.

Kérjük a t. közönség és eddigi t. vevőink további szives pártfogását és vagyunk tisztelettel

Andrássy és Fazekas

szijgyártó és nyerges üzeme, Subotica, Trumbičeva ul.

Értesítés.

Értesitem a jugoszláviai és a helybeli szobafestő urakat, hogy a budapesti Piktura Sablongyárnak, mely ma a legelső Budapesten, sikerült jugoszláviai kizárólagos képviselőt megszerzenem.

Megrendelhetők a legmodernebb faliminták és szizsek (selyem és tapéfalalak).

Érdeklődőknek szivesen nyújt felvilágosítást Neuhaus és Kalmár festéküzlet Fra Ješe trg 6. a Barátok temploma során.

Tisztelettel

Athenaeum, könyv- és hirlapterjesztő vállalat Subotica.

5225

Elsőrendű köszönet

a Sentjanški (Krmelj) bánya, And. Jakil képviselőjében, valamint

I-a száraz tűzifát

ajánl

Merkantilna Banka, Rajčić & Drug

Subotica, Alexandrova ul. Telefon br. 44.

Ókanizza r.-t. város tanácsától

3234/1923. szám.

Hirdetmény.

A városi tanács ezennel közhírré teszi, hogy a város határában gyakorlandó vadászberleti jogot az I-ső vadászterülete 1924. évi február 1-től 1934. évi január hó 31-ig terjedő időre 1923. évi augusztus hó 7. napján délelőtt 9 órakor a Városháza kis tanácstermében nyilvános árverés útján bérbeadja. Az árverési feltételek a közigazgatási iktató hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ókanizza, 1923. évi június hó 22.

5168

Polgármester.

Hirdetmény.

Családi okok miatt azonnal eladó és birtokba vehető egy nagyon jól menő téglagyár 10 hold prima földdel, egy körkémence évi gyártókapacitása 3.500.000 téglával és cserép, 2 cserépszárító 46.000 cserépedeszkával, három ház munkáslakásokkal, 8 lónak való istálló, 6 vagon termés elhelyezésére való magazin, 4 szobás lakás tulajdonos számára szép virág- és gyümölcsöskerttel, fél millió nyers téglával elhelyezésére alkalmas szin, egy új 2 cilindertű 40 lóerős gőzmozdony, 1 téglagyártó prés, 2 drb. „Büssing“ gyártmányú 45-45 lóerős teherautó mellékkocsival, 8 ló teljes szármával és kocsikkal stb. stb. Kész áruból átengedek 150.000 téglát és cserépet, valamint az egész nyers készletet.

Komoly vevők bármikor láthatják teljes üzemből a téglagyárat. Ára 1.000.000 dinár, ebből 500.000 azonnal, 150.000 három hó, 150.000 hat hó és 200.000 egy év múlva megállapodás szerinti kamattal fizetendő. Cim: Téglagyár Izbište (Bánát, Vršac mellett). 6150

Firma

Janko Popović iz Ljubljane

veletrgovina žive i zaklane stoke, svinja, masti itd., javlja, da imado od danas unapred svoje zastupstvo u Subotici za sada **Hotel Beograd.**

Kupuje svaku količinu goveda, svinja i masti ab svaku tovarnu stanicu. Preuzimlje te šalje spomenutu robu u komisiju na inostrana tržišta, daje odmah po utovaru 70% predupjma. Po dogovoru šalje cijele partije, manje i veće u društvu sa vlasnikom u prodaju.

Vlastita zastupstva i skupni sfer:

U Beču Otto Bendekovits, U Pragi Novak & Arend.

1000

KEFEKÖTŐK FIGYELMÉBE!

Érkezett nagyobb mennyiségben puha, félkemény, sk. kemény lószőr, mexikói és magyar-gyökér, 50-55 és 65-ös francia Stock-sörte. Kínai sörtek, fekete „C“ sörte 2/4-es fekete csunking sörte, 2/4-es fekete tiensini sörte, 2/2-es fehér csunking sörte, fehér és fekete patentfibris, fehér tula fibris, fekete- és szürkő keményfibris, bazin, meszes és magyarsörte és ecsetanyag, Bankscher és kanál furók minden számból kefék és készárúk. **WEISZ JENŐ** kofeárny gyárában, Subotica.

AGYAGFÖLD

kályhások, fazekasok és samottárgyarak részére

ELADÓ

J. HAJDAS

Bedekovčina (Hrv. Zagarje). 5104

Bognárok és fakereskedők figyelmébe! Nyírfá gőmbrud kocsirudnak nagy mennyiségben kicsinyben és nagyban kapható Veličković Dj. Gruja fakereskedőnél Beograd na Savi Hercegovacka ul. 17. Telefon 17-93. 4000

ELADÓ

4711 jókarban levő 6 üléses „OPEL“

LUXUSAUTÓ

olcsó árban. Egy „Benz“ teherautó 4 tonás kifogástalan állapotban olcsó áron. Megtekinthető

Gruja Dj. Veličković fakereskedőnél Beograd na Savi Tel. No 1793.

5222

I-a. GÉPSZIJAK minden méretben, **VARRÓ- és KÖTŐSZIJ**, Croupon, **GÉPOLAJAK, BENZIN, TOVOTTE, OXIGÉN**, műszaki- és autógummik és az összes technikai áruk előnyösen beszerezhetők **Kemény Gyulánál, Subotica**

Telefon 29.

3968

IstočnoEvropsko Trg. A.D. Keleteurópai Kereskedelmi Rt.

Egyesült Gyárainak

Textil-raktára

Beograd

Kralja Petra 52-54

Megkezdí árusítását

gyári áron

július 10-én

101

Délbánáti nagyobb városban egy előkelő nagy szálló étterem- és kávéházzal azonnal eladó.

Közelebbit a kiadóhivatalban.

1030

Fémcsiszolókat Rézlakatosokat Szerszámlakatosokat

állandó munkára felvesz a **Bronz- és Fémárugyár, Stari-Bečej**

5170

DANILO GERGUROV i SIN SOMBOR

Kralja Aleksandra ulica 10.

Telefon br. 125.

Alapítva 1821. god.

AJANLATTAL SZIVESEN SZOLGÁL

KÁLYHASZÉN	MŰTRÁGYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KEVÁCSZÉN	GABONA	PETROLEUM
KOKSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPIR
EFKO BRIQUET	és KICSINYBEN	GYERTYA
TŰZIFA	CEMENT	GÉPSZIJ
FŰRÉSZHULLADÉK	MÉSZ	MŰSZAKI CIKKEK
ÉPÜLETFA	FASZÉN	VASÁRU

4542

MÉGERKEZETT 1 WAGON PALMARSTON, STRUX, DOUBLE, ROCKSTOFF, VELOINE, KANGARN stb. csakis nagyban WIEGENFELD JENŐ NOVI SAD

Kralja Petra ulica 13.

5114

Most érkezett nagy mennyiségű

BOX, SEVRO, LAHR

krouponok, 1/2-es vaches talpak, nyakak kéreg stb.

Jos. L. Račica Sin D. D. Zagreb

Duga ulica 5.

5230

FOGLALKOZÁS

Szakképzett kertész azonnali belépésre állást keres. Járta a kertészet minden ágában. Publik.-Reklám. Strossmajerova 8. 5202

Lakást beltérben, modern szoba-konyhát, villanyvilágítást ad magános ur takarításért magános, tisztá, szorgalmas házaspárnak. — Megbeszélések csak délelőtt 10-11-ig Senoc (Bem) 17. 5203

Tanulót fizetéssel felvesz Vágó fűszeres, Majsánki út. 5217

Egy könyvelő felvétetik, ki a német nyelven is járta. Stern Adolf varrógépkereskedőnél. 5214

VASÖNTÖK

állandó jól fizetett alkalmazást nyerne

az Osijek-i vasöntő és gépgyár r. t.-nél. Nős munkások részére jó lakásokkal rendelkezünk.

Kovácsmeistert több évi gyakorlattal október 24-iki belépésre keres Szűcs Bertalan verősi gazdasága. Ugyanott egy gyakorlott, idősebb, nős kertész is október 24-iki felvétetik. 5143

28 éves uriaszony elmenne vidékre nagyobb uradalomba házvezetőnek. Ebben a minőségben teljes jártassággal bír. "Gondos" jelű a lapkiadásban. 5194

Körorvos helyettesítését vállalom a nyári hónapokra július 1-től. Deutsch Miksa szigorló-orvos, Senta. 5193

TARTALÉK HENGERT

800/250 sima Seck-gyártmányu hengerekhez, lehetőleg eredeti vastagságban megvételre keresünk HONIG-féle HENGERGŐZMÁLOM, HAVAS és FORGÁCS Bačka-Tópolna.

Ernyőfűtést, áthuzást, modernre átalakítást leolcsóbb árban készít Stein i Drug Subotica, Alexandrova-ul 11 4567

Szallagfűrészt, lassu járatu, megvételre keresek. Ugyanint napszárost állandó munkára felveszek Mittler Gyula, Kralj Aleksandrova-ulica. 5178

KERESEK

adai 3 1/2 waggonos ujonnan átalakított, automatikus, modern malmomba energikus, rendszerető

FŐMOLNÁRT.

Továbbá 170 HP. új Lanz-féle félstabil gőzgépemhez tapasztalt

FŐGÉPÉSZT,

ki már ilyen gépet kezelt. Belépés f. évi aug. 1-én. Ajánlatok, fizetési igény és bizonyítvány másolatokkal Székely Bertalan malomtudóshoz Ada, intézendők

BŐRBUTORÁT

megtisztítja, megfesti, újja varázsolja Jellinek József Subotica, Paje Kujundzica-ulica 4 4752

Kereskedősegéd fűszer- és rövidáruszakmában, több-éves bizonyítvánnyal bír, vezetői állásban is volt, állást keres. Leveleket «Kancio» jelleggel a kiadóba kér. 5174

Röfös-, rövidáru- és fűszerszakmából keresek augusztus elsejei belépésre egy németül tudó segédet. Kautz Jenő, Rádjica. 5192

Egy perfekt józan kocsi azonnal felvétetik Sijecsi faterlep. 5119

Állást keres 54 éves, nős, családtalan, szakképzett főmolnár bármilyen lómagas őrlésű malomban, bármikor belépésre. Beszél szerbül, németül, magyarul. Cim: Peffer Ferenc főmolnár St-Kanjiža, Vásártér 11, Bačka. 5128

Fa-hivatalnok, könyvelésben járta, szerb, magyar, német nyelvtudással felvétetik. Írásbeli ajánlatok fizetési igények megjelölésével Vajda és Fischer céghez, Bajmok, küldendők. 5109

Kétfaragó-tanoncnak szerződöt néhány jó házból való fiut a Márványipar.

Már sokan meggyőződtek hogy friss főzelék féle

zöldbab, borsó, burgonya, paradicsom és káposzta legolcsóbban

Ilja Sági-nál 245 kapható Subotica, Huspiac.

Golyócsapágyjavítás! Fellegi József Novisad, Lazé Kostića-ulica 28. 4910

Törött öntöttvasak, mindennemű vastárgyak helyettesítését felelősség mellett vállalok. Francisković Gusztáv, vasúttal szemben, Subotica. 4362

VÉTEL-ELADÁS

Eladó 8 hl. buckai sillerbor. Érdeklődni lehet V.I. Vinogradska-ulica 27. 5201

Hálószoba, ebédlő, konyhafelszerelés, képek, villanylámpák eladók. Cim: Sombor, Apatini-ulica 27.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkörök az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdésközlésekhez válaszlevegő melléklendő.

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsönt ad. Egyenruha szállításra köppenszövet, ékszerek, női-kalapok, cipők, ruhák, eladók. Bogovičeva-(Kini-zi)-ulica 12. 686

Eladó 12 HP szivógáz-motor, vontatós 42-11 Nicholson-csöplővel, elevátorral s sziljakkal, teljesen átjavított állapotban. A csöplő vagy a motor külön is eladó. Josip Kanić gépgyára, Osijek. 5197

Olcso 30 nap. Üzletátalakítás előtt férfiruhák, fiúöltönyök, lüsterkabátok, vászonöltönyök, nadrágok, repészuhanák Először Izsónál, barátok temploma során. 5299

Üzletátalakítás miatt műtárgyakra és képekre nagyobb engedményt adok. Tegyen próbavételt. Bal-g Lina Subotica. 5187

Motorbiciklivel olcsón eladó. Egy hengeres, három lóerős, Puch-gyártmányu, mellékkocsival, elsőrendű gumikkal ellátva, egy pár új külső és belső tartékummal. Cim: Bergel Leó Senta. 5215

Egy éjjeli üzlet ház nélkül eladó. Manojlović, Vel.-Kikinda. 5218

HULLADÉKÉRT PENZT. Legmagasabb napi árban veszünk vörös, sárgaré, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékokat Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Kézimunka-üzletet nyitottam Agina-ul. 4. Előrajzolást, hímzést, diszasszurozást ugyszintén felhőnművarrást elvállalok. Szives pártfogást kér Sáfány Cecilija. 4470

Keresek megvételre műtárgyaszerővel egyesített vetőgépet. Oláh Péter, Csantavér. 5219

Eladó 1 drb Ganz féle 21. számú hengerek. 1 drb silkszita. »Baumcister«-rendszer; 1 drb keféző, jekvő. Paul Sándor hengermalom, Kovin. 5216

Hálószoba és ebédlő használt állapotban olcsón eladó Spitzer, Glavni trg 4. 5198

Eladó egy 12 kilovattos, 104-172 amperes dinamo. Ugyanott egy 8 lóerejű benzínmotor és kevésbé használtak legjobb kivitelben azonnal átvehetők. -- Bővebb felvilágosításokkal szolgál Buchwald Samu. Nemzeti-kávéház, Subotica 5191

Építőmész minden mennyiségben, beočin portland-cement, száraz, rostált fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfinál Subotica, Terczi-jina-ulica 1. Csirkepiac. — Telefon 551. 5095

Eladó famegmunkáló- és játékarugár teljes berendezéssel, ugyanint egy 5 HP szivógázmotor, szallagfűrész, esztargapad, kész- és félárú. Cim: Fabócs Játékarugár, St-Kanjiža. 5131

MOLINO SIFONOK

nagyban nagy választékban Malso Šaljo Osijek Telefon 595 Telegram Maksaljo Osijek.

Törmelék nickelt, rezet, alumíniumot és rétegitmet legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

»Agraria« gabona- és terményüzlet vesz és elad vetőmagokat, olajmagvakat és egyéb gazdasági terményeket. — Telefon: 1-20. Iroda: Petrogradska-ulica 7. kenyérgyárral szemben. Raktár: Strossmajerova-ulica 8, huspiac

Zongora, Franz »Össer« és »Petrov«-féle eladó. Bővebbet Paje Kujundzica ulica 4, emelet 3. ajtó. 5184

Új ház eladó Novi-Vrban. Peter Király-ucca 31 Breitwieser Frigyes Lászlónál, Novi-Vrban. 5083

Alkalmi vétel! Nagy tétel rövid- és kötöttáru olcsó áron. 4733

Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik. M. A. KARIJO rövid- és kötöttáru nagykereskedése ZAGREB Nikolicéva u. 7. az udvarban

Crnojević-ucca 5. szám (a főtér közelében) alatti ház szabad kézből eladó.

KÜLÖNFÉLE

A főtér mellett üzletnek vagy irodának alkalmas helyiség kiadó és azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 5199

Butorozott szoba konyhaszhasználattal kiadó. Cim a kiadóban. 5200

Iroda kiadó az Aleksandrova-ulicán. Felvilágosítással szolgál 4-35 ós telefon. 5213

Vendéglőt szállóval keresek bérletbe, esetleg elszámolásra. Érdeklődni lehet Baranyai Ferencnél, Novisad, Futaki ut 133. 1375

Sápadt, vérszegény, étvágytalan lábadozó betegnekél kitűnő hatású Chinoferin kapható illésgyógytárban, főpostával szemben. 2417

Bácska. Bánát legnagyobb zeneműkereskedése ajánlja fővárosi modern mintára berendezett raktárát, mely az iskolai tanulmányoktól s komolyabb művektől a legujabban megjelenő dalok és táncművészetekig kiterjed. Vidéki megrendeléseket a nap folyamán elintézi; árjegyzékkel készséggel szolgál. Vig Zsigmond Sándor zeneműkereskedése Subotica 4434

Elvesztett egy tisztviselő nagyobb pénzüsszeget és egy darab értékpapírt a Zmaj Jovana (Jókai) utcától a vasútállomásig terjedő utvonalon. A becsületes megtaláló 1000 dinár jutalomban részesül. Az értékpapír a megtalálóra értéktelen, mert megsemmisítése folyamatban van. Cim megtudható Interreklam Subotica, Zrinjski trg 2. 5107

DIAMANT Pékek figyelem! »DIAMANT« a Hauser & Szopotka gyárból Wien-Stadtlaun, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképviseleténél Jugoszlavia számára Eduard Dužanec, Zagreb Lerakat Strossmajerova ul. 10. Ovakodjunk porálaku vagy folyékony utánzásoktól.

Szüllők figyelmébe! Budapesti bácskai származásu uricsalád jövő iskolaévre két tanulóval teljes ellátásra elfogad. Egyetem, gimnázium, fiu-, leány-polgári kereskedelmi közisben. Szabó Zsigmondné Budapest, II., Margit-körút 62. 5133

A »Mészkenlé« használata a leghatásosabb szer a gyümölcsfákat és szőlőt pusztító férgek és rovarok ellen. Főraktár, Herold (volt Wachmann) drogéria Subotica, Alexandrova-ulica 1 3362

Fierst cukrászda Subotica, IV., Harambačićeva-ul. 23 a képezde mellett, szakmában vágó megrendeléseket pontosan házhoz szállít. Ugyanint márványasztalok és ablakok eladók.

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölniviz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógytárban, nagytemplom mellett. 2896

Keresünk festőt, aki a fonál festést minta után is elkészíti Adunk cserébe gyapjuért minden vastagságu Selfacktoron készült fonalat, ugyszintén mindennemű kötött árut. Kendőket és lótakarókat ezen gyapju dolgok készpénz ellenében is kaphatók a legolcsóbb napi áron. Kanavászra dolgozott és kézensomóztott tiszta perzsaszőnyegek nagy választékban. Sentai Gyapjufeldolgozó Iparvállalat.

A pancévoí **SZERB BANK** faosztályánál Kovinban **ELADÓ** több ezer darab elsőrendű távirda-, telefon- és villangvezetékhez alkalmas **FENYŐ OSZLOP** mindenféle hosszúságban és vastagságban. Az anyag a helyszínen megtekinthető és bármikor szállítható.

Rózsa Maloméptészet Gyárt és javít mindenféle sikszitákat, dara- és dorcetsztító gépeket, tarárokat, komplett malomkö vasalkatrészeket, felvonókat és egyéb malomgépeket. Szerel mindenféle automatikus vām- és kereskedelmi malmot. Telefon: 611 **Készít** mintákat beküldött rajzok szerint. Sürgőncim: **Štirak**